МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
_____ О.О. Шеремет
«___» _____ 2021 р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Л.В. Ширінян
«___» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

зі спеціальності ___072 «Фінанси, банківська справа та страхування»_____
(код і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми _Фінанси, банківська справа та страхування_
на тему: **Управління фінансовими ресурсами страхової компанії**

Виконав : здобувач 2 курсу, 11М група Москальчук Андрій Олександрович
(прізвище та ініціали)

Керівник: Стецюк Володимир Михайлович _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент Колос І.В.__ _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань.

Здобувач_____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) __Навчально-науковий інститут економіки і управління___
Кафедра _____фінансів_____
Освітній ступінь _____магістр_____.
Спеціальність __072 «Фінанси, банківська справа та страхування»_____
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма _Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _фінансів_____

_____
«____» _____20___року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

_____Москальчука Андрія Олександровича_____
(прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема роботи Управління фінансовими ресурсами страхової компанії_____
керівник проекту (роботи)__Стецюк В.М., к.е.н., доц._____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом закладу вищої освіти від «16» _жовтня 2020 р. №_834-КС__
2. Строк подання здобувачем роботи __24 грудня 2020 р._____
3. Вихідні дані до роботи підручники, навчальні посібники, монографії, переодичне видання, статті, звітність страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»_____
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)_____
_Розділ 1. Теоретичні засади управління фінансовими ресурсами страхової компанії_____
Розділ 2. Практика управління фінансовими ресурсами страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»_____
Розділ 3. Напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами страхової компанії_____
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Рис. 1. Структура фінансових ресурсів страхових організацій за джерелами фінансування; рис.2. Класифікація страхових резервів; табл. 3. Структура фінансових ресурсів страхової організації та їх інвестиційні можливості; табл. 4. Основні техніко-економічні показники ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки; табл. 5. Структура та динаміка капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-

ЖИТТЯ» за 2016-2019 рр. ; табл. 6. Аналіз платоспроможності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»; табл. 7. Оцінка ймовірності банкрутства ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за п'ятифакторною моделлю Е.Альтмана; табл. 8. Оцінка ймовірності банкрутства ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» моделлю Таффлера; табл. 9. Прогноз ефекту фінансового левериджу для на 2020 рік; табл. 10. План доходів від інвестування страхових технічних резервів на 2020 рік.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Стецюк В.М.		
II	Стецюк В.М.		
III	Стецюк В.М.		

7. Дата видачі завдання ____16 жовтня 2020 року_____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2020	
5	Оформлення готової роботи на попередній захист	24.12.2020	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	21.01.2021	
7	Підпис остаточного варіа нту роботи завідувачем кафедри	02.02.2021	

Здобувач _____ Москальчук А.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Стецюк В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Москальчук А.О. «Управління фінансовими ресурсами страхової компанії»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2021.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність фінансових ресурсів страхової компанії, методичні аспекти управління фінансовими ресурсами та науково-методичних підходів до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами

Другий розділ присвячено оцінці фінансового стану страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» та аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління фінансовими ресурсами страхової компанії та запропоновано оптимальне розміщення фінансових ресурсів страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Ключові слова: *фінансові ресурси, страхова компанія, управління фінансовими ресурсами, страхові резерви, резерви, інвестиційна діяльність, ліквідність балансу, фінансова стійкість, рентабельність, ділова активність.*

SUMMARY

Moskalchuk A. «Management of financial resources of the insurance company»

Qualification work for the master's degree in specialty 072 – Finance, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2021.

Qualification work is devoted to solving theoretical, methodological and practical problems of managing the financial resources of the insurance company.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of references and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the objectives of the study.

The first section reveals the essence of the financial resources of the insurance company, methodological aspects of financial resources management and scientific and methodological approaches to assessing the effectiveness of financial resources management

The second section is devoted to the assessment of the financial condition of the insurance company PJSC UASK "ASKA-LIFE" and the analysis of the effectiveness of financial resources management of the insurance company.

The third section substantiates the areas of improving the management of financial resources of the insurance company and proposes the optimal placement of financial resources of the insurance company PJSC "UASK ASKA-LIFE"

Key words: *financial resources, insurance company, financial resources management, insurance reserves, reserves, investment activity, balance sheet liquidity, financial stability, profitability, business activity.*

ЗМІСТ

ВСТУП 6

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ 9

1.1. Сутність та класифікація фінансових ресурсів страхової компанії 9

1.2. Теоретико-організаційні основи управління фінансовими ресурсами страхової компанії 21

1.3. Науково-методичні підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами страхової компанії 23

Висновки до розділу 1 35

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «АСКА-ЖИТТЯ» 37

2.1. Загально-економічна характеристика ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» 39

2.2. Оцінка фінансового стану ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» 42

2.3. Оцінка використання фінансових ресурсів 55

Висновки до розділу 2 61

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ 65

3.1. Критерії оптимізації структури фінансових ресурсів страхової компанії 65

3.2. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії 68

3.3. Планування використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» 77

Висновки до розділу 3 83

ВИСНОВКИ 85

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ 89

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні за умов посилення впливу фінансової і політичної криз національної економіки головними чинниками успішного розвитку страхових компаній у майбутній перспективі є насамперед наявність фундаментальної мети розвитку, а також побудова ефективної системи управління їх фінансами, що є орієнтованою на досягнення саме цієї мети.

У розвинених країнах, розвиток управлінських технологій, упровадження в дію вартісного підходу до управління бізнесом на страхових компаніях України переконливо довели, що пріоритетною метою розвитку страхових компаній є максимізація її вартості. Саме управління фінансовими ресурсами в спрямоване на підвищення ринкової вартості, а також інвестиційної привабливості страхової. Ефективне фінансове управління потребує безперервності та послідовності використання методів та важелів, за допомогою яких фінансовий механізм компанії найдієвіше пристосовується до змін в умовах утвердження ринкової економіки країни.

Для формування ефективного та якісного механізму управління фінансовими ресурсами страхової компанії, необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що стає особливо актуальним є у зв'язку із економічною, а також політичною нестабільністю в країні, глобалізацією бізнесу, збільшенням конкуренції та підприємницьких ризиків. Рівень фінансового потенціалу та умови фінансових ринків збільшують чи зменшують можливості формування страховою компанією обсягу фінансових ресурсів у достатній кількості. Всі ці фактори зумовлюють необхідність розробки політики управління фінансовими ресурсами, яка буде ефективною для страхової компанії в загальній стратегії її діяльності та розвитку.

Значний внесок у розвиток теорії управління фінансовими ресурсами страхових компаній зробили вітчизняні вчені, а саме: М.В. Балицька [5], А.Л. Баранов [6], О. О. Гаманкова [13], О.В. Кнейслер [22], Н.Г. Нагайчук [30-34],

Н.С. Опешко [38], І.Д. Самошкіна [46], А.А. Супрун [50], О.В. Шевчук [59-60], Л.В. Ширінян [61].

Проте, і нині досить актуальними є питання, які пов'язані з розробкою та реалізацією ефективної стратегії й тактики управління ресурсами страхової компанії, як цілісної системи, підпорядкованої загальній фінансовій та генеральній стратегіям функціонування й розвитку страхової компанії в сучасних умовах невизначеності й ризиків, які є притаманними мінливому ринковому середовищу.

Мета дослідження полягає у розробці напрямів вдосконалення управління фінансовими ресурсами страхової компанії на основі узагальнення теоретичних, а також оцінки практичних аспектів проблематики, що досліджується.

Для досягнення поставленої мети слід виконати ряд **завдань:**

- розкрити сутність фінансових ресурсів страхової компанії та охарактеризувати джерела їх формування;
- розглянути теоретичні основи управління фінансовими ресурсами страхової компанії;
- уточнити науково-методичні підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами страхової компанії;
- надати загально-економічну характеристику ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»;
- оцінити фінансовий стан ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»;
- оцінити використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»;
- визначити критерії оптимізації структури фінансових ресурсів страхової компанії;
- визначити шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії.
- провести планування використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ».

Об’єктом дослідження є фінансові ресурси ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ».

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні засади управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

Методи дослідження. Теоретичною та методичною основою дослідження є концепції та підходи сучасної економічної теорії, економічного аналізу, теорії управління, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців, де обґрунтовано концептуальні засади інформаційного забезпечення управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

В кваліфікаційній роботі використовувалися методи: теоретичного узагальнення та порівняння – для розкриття змісту і сутності фінансових ресурсів страхової компанії; статистичного і графічного аналізу – під час вивчення, групування, а також порівняння та наочного відображення емпіричних даних для дослідження тенденцій розвитку страхової компанії та параметрів управління її фінансовими ресурсами; системного аналізу, формалізації – для розробки основних шляхів оптимізації структури фінансових ресурсів; комплексного аналізу – при розробці рекомендацій для реалізації стратегії оптимізації прибутковості страхової компанії.

Інформаційною базою роботи слугувала фінансова звітність ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ», статистичні матеріали, роботи вітчизняних та закордонних фахівців.

Практичне значення результатів даного дослідження головним чином полягає у висвітленні висновків та рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами страхової компанії можуть бути використані у практичній діяльності суб’єктів господарювання.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Сутність та класифікація фінансових ресурсів страхової компанії

Поняття фінансові ресурсами страховика розуміють як централізовані і децентралізовані грошові фонди, а також резерви цільового призначення, що формуються на протязі страхової діяльності та призначенні для виконання зобов'язань із страхового захисту, підтримання платоспроможності страховика та його фінансової стійкості. Саме тому поняття страхові резерви та страхові фонди є підпорядковані поняттю фінансові ресурси.

Вище зазначені терміни розрізняють межею використання за їх економічним змістом є результатом розподілу і перерозподілу внутрішнього валового продукту чи доходів господарюючого суб'єкта. Узагальнюючи розуміння цих термінів в науковій, а саме економічній та страховій літературі, пояснює те, що вони відображають певне об'єднання ресурсів для подальшого використання.

Саме тому, фонд, який створює власне страховик, і є страховим фондом, через що не потрібно в це поняття включати усі необхідні державні і суспільні витрати . Страхові резерви є частиною страхового фонду, що утворюється в залежності від видів страхування з метою гарантії подальших страхових відшкодувань та страхових сум. З цього бачимо, що поняття «страховий фонд» є ширшим, ніж поняття «страхові резерви».

Специфіка фінансів страховика, яка полягає у імовірності неспівпадіння обсягу страхових резервів, які вже сформовані, і потреби у виплаті страхового відшкодування, проводиться на складі та структурі її фінансових ресурсів страхової компанії. Саме тому важливим для формування фінансових ресурсів страховика є визначення джерел фінансових ресурсів страховика.

В структурі власного капіталу найбільшу частку займає саме статутний капітал страховика і є фінансовою основою діяльності компанії. На першому етапі діяльності страхової компанії «статутний капітал – це єдина гарантія забезпечення його платоспроможності». І саме тому, порядок формування, а також дотримання розміру статутного капіталу страховика потребує належного регулювання.

Кількісні вимоги до формування статутних капіталів страховиків визначено ЗУ «про зміни до Закону України «Про страхування» зі змінами №252-VI від 10.04.2008 р», в якому встановлено такі мінімальні розміри статутних капіталів:

- для страховиків, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя (загальними або ризикованими) – в сумі еквівалентній 1млн. євро;
- для страховиків, які займаються страхуванням життя – в сумі еквівалентній 1,5 млн. євро.

Кількісні вимоги щодо формування статутного капіталу страхової компанії доповнюють і якісними вимогами до нього. А власне статутний капітал страховика формується у грошовій формі.

Тільки до 25 % статутного капіталу страховики можуть формувати за рахунок цінних паперів (власне державних). Не дозволяється використовувати для формування статутного капіталу векселі, грошові кошти страхових резервів, та грошові кошти, що були отриманні в кредит, в позику чи під заставу, а також вносити нематеріальні активи до статутного капіталу.

Беручи до уваги гарантійний фонд страховика, то до нього належить, додатковий і резервний капітали, а також сума нерозподілений прибуток. Додатковий капітал страхової компанії з’являється в результаті статутної діяльності. Додатковий капітал складається саме з додатково вкладеного капіталу, а також іншого додаткового капіталу. Зазвичай додатковий капітал складає незначну частину власного капіталу страхової компанії.

Метод формування резервного капіталу не має особливої специфіки та має відповідати головним принципам організації діяльності будь-яких суб'єктів господарювання.

Саме за рахунок нерозподіленого прибутку страховики створюють вільні резерви компанії.

Згідно з чинним законодавством, вільні резерви є частиною власних коштів страховика, що резервуються з метою додаткового забезпечення його платоспроможності. Рішення щодо формування вільних резервів, а також порядок їх створення страхова компанія приймає самостійно. При цьому слід звернути увагу, що наявність вільних резервів дає змогу страховій компанії утримувати ризики більшої страхової вартості.

Економічний зміст фінансових ресурсів та їх призначення визначають особливості інвестування. До джерел фінансових ресурсів страхової організації відносять власний, залучений та позиковий капітали, що характеризують інвестиційний потенціал страховика (рис. 1.1).

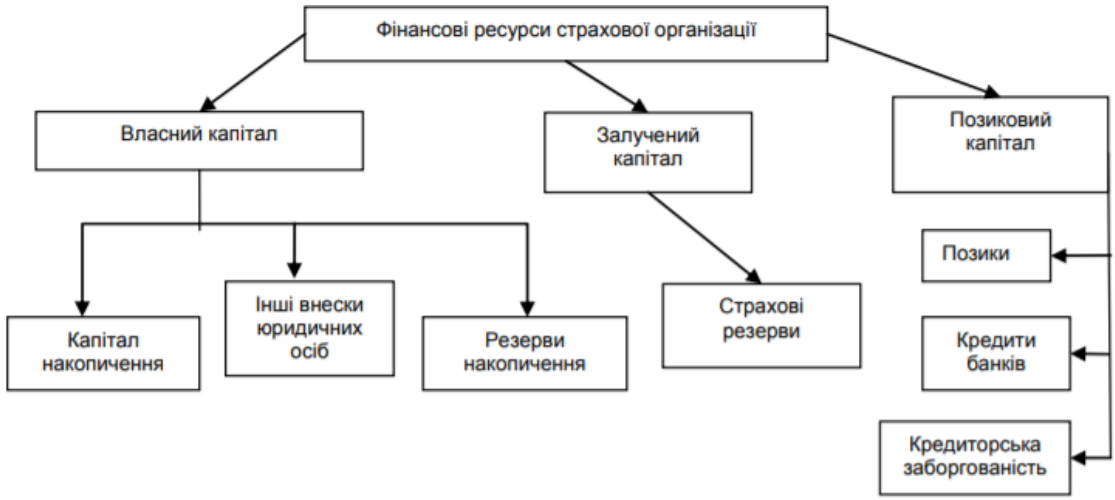

Рис. 1.1. Структура фінансових ресурсів страхових організацій за джерелами фінансування [59, с. 84].

На першому етапі формування інвестиційних ресурсів головним елементом є власний капітал, що протягом діяльності страхової організації поповнюється із різних джерел. Величина власних фінансових ресурсів має важливе значення на

першому етапі діяльності страхової компанії, бо саме в цей час ще не повністю сформований страховий фонд компанії, що може покрити великі страхові збитки страхової. За таких умов особливо зростає роль статутного капіталу компанії, що виступає інструментом управління бізнес-ризику страховика. Власні фінансові ресурси страховика є фактором фінансової стійкості страхової компанії, а їх величина повинна бути недостатньою для повного і своєчасного виконання страхових зобов'язань. В цей час рівень достатності встановлюється зовнішніми та внутрішніми вимогами до платоспроможності страховика. Власний капітал є основою функціонування розвитку страхової організації. До зовнішню частини інвестиційних ресурсів страхової організації відноситься позиковий та залучений капітал [51, с. 2263].

Залучений капітал – це основне джерело інвестицій, і тому він має суттєвий вплив на макроекономіку. Залучений капітал (страхові резерви) є величиною зобов'язань страховика за договорами страхування, співстрахування і перестрахування, що має певний рівень невизначеності у часі, а також обсягу виконання страхових зобов'язань. Саме невизначеність настання необхідності виконання страхових зобов'язань і знижує ефективність його інвестиційної діяльності. Залучений капітал являє собою кошти, які отримані у вигляді страхової премії й акумулюються страховиком на період дії договору страхування[51, с. 2265].

Позиковий капітал включає в себе кредиторську заборгованість та банківський кредит. Страхові компанії вкрай рідко вдаються до банківського кредитування, і воно використовується в основному на цілі, непов'язані з інвестуванням. Страхова організація формує за рахунок цих коштів страхові резерви.

Страхові резерви тимчасово можуть використані страховиком в якості інвестиційного джерела. Слід зазначити, що страхові резерви є основним інвестиційним джерелом страхової організації (рис. 1.2).

Рис.1.2. Класифікація страхових резервів [46, с. 787].

Поточна страхова, фінансова та інвестиційна діяльність тісно пов’язані між собою та є взаємозалежними. Модель руху грошових потоків у страховій організації представлена на рис. 1.3.

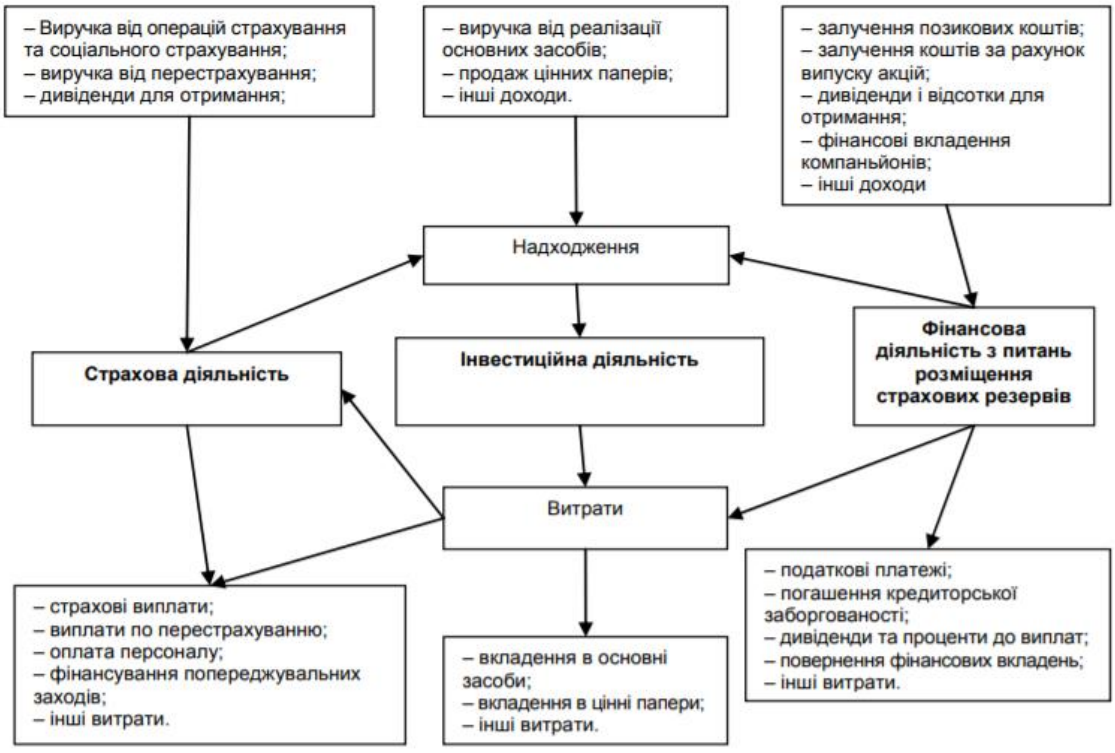

Рис. 1.3. Модель руху грошових потоків страхової компанії [31, с. 224].

Страхові компанії посідають особливе місце у забезпеченні інвестиційного процесу. По-перше, страховики самостійно можуть виконувати функції інвесторів, оскільки вони мобілізують значні фінансові ресурси юридичних, фізичних осіб та спрямовують їх у різні види інвестицій. По-друге, за допомогою страхування можна стимулювати інвестиційну активність вітчизняних, іноземних власників капіталу шляхом виконання страхових операцій за видами страхування, що гарантують інвесторам повернення вкладених коштів, а у деяких випадках і відшкодування не отриманого доходу в разі настання непередбачуваних подій , що призвели до втрати фінансових вкладень [33, с. 34].

Страхова організація має у розпорядженні певні фінансові ресурси, інвестування яких є джерело інвестиційного доходу. За рахунок інвестиційного прибутку страховик має можливість виконати зобов'язання перед страхувальниками, стабілізувати власний фінансовий стан, знизити інфляційний тиск та компенсувати збитковість певних видів страхування. Специфіка договору купівлі-продажу страхової послуги дає можливість страховику впродовж деякого періоду розпоряджатися коштами, що отримані від страхувальників, та інвестувати їх у різні сфери економіки.

Згідно ст. 31 Закону України « Про страхування» [45] від 07.03.1996 № 85/96-ВР гроші страхових резервів мають розміщуватися з урахуванням безпечності, ліквідності, диверсифікованості і прибутковості та мають бути представленні активами таких категорій:

- грошові кошти на поточних рахунках;
- нерухоме майно;
- банківські вклади (депозити);
- валютні вкладення згідно з валютою страхування;
- інвестиції в економіку України;
- права вимоги до перестраховиків;
- банківські метали;
- акції, облігації, іпотечні сертифікати цінні папери, які імітуються державою;

- кредити страхувальникам – фізичним особам, які уклали договори страхування життя, в межах встановленої викупної суми при видачі кредиту під заставу викупної суми. В такому разі кредит не може видаватися раніше, ніж через рік після початку дії договору страхування, та на строк, що перевищує період, який залишився до закінчення дії договору страхування;
- гроші (готівка) в касі в обсягах лімітів залишків каси, що встановлені НБУ.

Гроші резервів із страхування життя використовуються для довгострокового кредитування будівництва (житлового), у тому числі індивідуальних забудовників, що визначено Кабінетом Міністрів України. Страховикам забороняється інших видів кредитної діяльності [47, с. 104].

Під час розгляду можливості використовувати кошти страхових організацій в якості інвестиційних ресурсів, необхідно проаналізувати структуру ресурсів з точки зору методів інвестування, оптимальних строків, впродовж яких вони можуть використовуватися. Кошти, що знаходяться у розпорядженні страхових організацій, є сукупністю ресурсів, які призначені для виконання зобов'язань перед страхувальниками та нормального функціонування компанії. До таких ресурсів входять поточні надходження та фонди, що знаходяться у розпорядженні страховиків (сформовані за рахунок власних і залучених коштів) [36, с. 71].

Інвестиційні можливості фінансових ресурсів страхової компанії характеризуються:

- можливим терміном використання ресурсів;
- визначення терміну інвестування;
- отримання інвестиційного доходу з урахуванням принципу «ризик-дохідність»;
- ліквідність.

Інвестиційні можливості фінансових ресурсів страхової організації наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Структура фінансових ресурсів страхової організації та їх інвестиційні можливості [30, с. 208].

Структура фінансових ресурсів	**Інвестиційні можливості, у тому числі:**			
	Термін використання інвестицій	**Можливість планування з метою інвестування**	**Можливість отримання доходів з урахуванням принципу «ризик-дохідність»**	**Можливість перетворення у грошові кошти для здійснення страхових виплат**
Власний капітал, у тому числі:	Довгострокова	Висока	Регулярний стабільний поточний дохід	Ліквідність середня, низька
капітал накопичення				
інші внески юридичних осіб	Довгострокова	Низька	Регулярний стабільний поточний дохід	Ліквідність середня, низька
резерви накопичення	Довгострокова	Висока	Регулярний стабільний поточний дохід	Ліквідність середня
Залучений капітал, у тому числі:	Довгострокова	Висока	Регулярний стабільний поточний дохід	Ліквідність середня, низька
резерв зі страхування життя (матеріальні резерви)				
резерви інших видів страхування, крім страхування життя (технічні резерви)	Різна (в залежності від видів страхування)		Високий, нерегулярний дохід	Ліквідність середня, низька
стабілізаційні резерви	Різна (в залежності від результатів страхової компанії за звітний період)	Висока	Нерегулярний дохід	Ліквідність середня
Позиковий капітал, у тому числі:	Короткострокова	Низька	Нерегулярний дохід	Ліквідність висока
кредиторська заборгованість				

У структурі власного капіталу усі складові (капітал накопичення, інші внески юридичних осіб, резервні накопичення) мають довгостроковий характер і можуть бути інвестовані у довгострокові фінансові інструменти. У даному випадку інвестиційна політика має бути спрямована на придбання боргових та пайових цінних паперів, а також нерухомості. Резерви зі страхування життя інвестують у довгострокові фінансові інструменти, оскільки чим довшим є термін договору, тим більш довгостроковими можуть бути інвестиції. Технічні резерви формуються за рахунок короткострокових договорів страхування. Стабілізаційні резерви формуються з метою забезпечення фінансової надійності страховиків, і вони мають довгостроковий характер [7].

Цілями інвестування фінансових ресурсів можуть бути:

- забезпечення достатнього рівня платоспроможності, необхідного для виконання страхових зобов'язань;
- отримання прибутку;
- збереження активів організації від інфляції;
- збільшення вартості страхової компанії;
- підвищення конкурентоспроможності компанії.

Отже, фінансові ресурси страхової організації являють собою сукупність тимчасово вільних коштів, які знаходяться в обігу страхової компанії й використовуються для здійснення страхової, інвестиційної, а також фінансової діяльності [13, с. 44].

Фінансові ресурси страхової компанії є неоднорідними, економічний зміст та їх призначення визначають особливості інвестування. Джерелами фінансових ресурсів є власний, залучений та позиковий капітали. Власні фінансові ресурси є фактором фінансової стійкості страховика. Обсяг їх повинен бути достатнім для повного та своєчасного виконання страхових зобов'язань. Разом з цим рівень достатності встановлюється зовнішніми та внутрішніми вимогами до платоспроможності страховика. Обсяг власного капіталу страховика залежить від вимог держави та потреб страхової компанії. Вона має бути достатньою для гарантії фінансової безпеки, тому потребує необхідно планування і контролю.

1.2. Теоретико-організаційні основи управління фінансовими ресурсами страхової компанії

Організація фінансів страхових компаній являє собою форми, методи, способи формування, а також використання фінансових ресурсів страховика та контроль за їх обсягом для досягнення цілей страховика.

Чинники, які визначають особливості організації фінансів страхової компанії [15, с. 163]:

- страхові компанії пропонують на ринку специфічний товар – страховий захист, який приносить певну плату страховику. Спочатку страховик акумулює кошти, які надходять від страхувальників, а вже після цього несе витрати, що є пов'язані з компенсацією збитків згідно з укладених договорів страхування, існує розрив у часі між процесом отримання доходів та процесом надання страхової послуги;
- здійснення руху грошових коштів страхової організації є більш складним процесом, ніж у інших суб'єктів господарювання та має особливе соціально-економічне призначення;
- страховики мають особливі доходи, що формуються за рахунок страхових платежів, які отримані від страхувальників й доходів від розміщення коштів страхових резервів;
- прибуток від страхової діяльності є основним джерелом доходів страховика, та основою обороту коштів страхової організації в майбутньому;
- для того, щоб забезпечити платоспроможність і виконання зобов'язань перед страхувальниками страховики повинні формувати страхові резерви й здійснювати перестрахові операції;
- під час формування страхових резервів враховується ймовірність збитку, що визначається з допомогою статистичних даних та теорії ймовірності, а використання грошових коштів залежить від збитків, отриманих страхувальниками в поточному році;

- різниця між обсягом страхових резервів та потребами для виплати страхового відшкодування виокремлює головні особливості управління фінансами страхової компанії й визначення її доходів та витрат;

- інвестиційна діяльність страхової компанії формує особливий вид його грошових потоків, що суттєво відрізняються своєю спрямованістю;

- структуру та склад витрат страховика визначають два основні взаємопов'язані процеси, такі як виконання зобов'язань перед страхувальниками та фінансування діяльності страховика;

- особливу специфіку має визначення фінансового результату страхової діяльності;

- фінансові результати страховика формуються окремо за видами страхування;

- фінансові результати інвестиційної і фінансової діяльності визначаються за спільними правилами, як у інших суб'єктів господарювання;

- основний фінансовий результат діяльності страховика визначають як сукупну вартісну оцінку ефекту від проведення усіх видів діяльності;

- доходи, що отримані страховиком від страхової діяльності, і не підлягають оподаткуванню.

- загальний порядок оподаткування доходу від інвестиційної діяльності страховика.

Принципи організації фінансів страхових компаній [24]:

1. Принцип самоокупності – страхова компанія покриває свої витрати за рахунок отриманого доходу.

2. Принцип самофінансування – страховик не тільки покриває свої витрати за рахунок отриманого доходу, а й отримує суму прибутку, достатнього для його розширеного відтворення.

Принципам самоокупності та самофінансування відповідає комерційний розрахунок, що значно впливає на організацію фінансів страхових компаній. Комерційний розрахунок – це метод господарювання, що полягає в постійному порівнянні (у грошовому вираженні) витрат та результатів діяльності страхової

компанії. Його мета – отримання максимального прибутку при мінімальних витратах капіталу та мінімально можливого ризику. Передбачає, що фінансові відносини страхової організації як суб'єкта господарювання регламентуються державою в основному економічними методами – за допомогою важелів відповідно страхової, податкової, кредитної, амортизаційної та процентної політики.

До схеми управління фінансовими ресурсами страхової компанії можна застосувати структурний підхід. Так, можна застосувати ієрархічний принцип побудови дерева цілей, які будуть визначальними моментами щодо управління фінансовими ресурсами страхової організації (рис. 1.4).

Побудова такого дерева цілей дасть змогу чіткіше визначити методи, підцілі, розробити рішення як верхнього рівня, так і по горизонту, дозволить впорядкувати прийоми та інструментарій управління страховою організацією

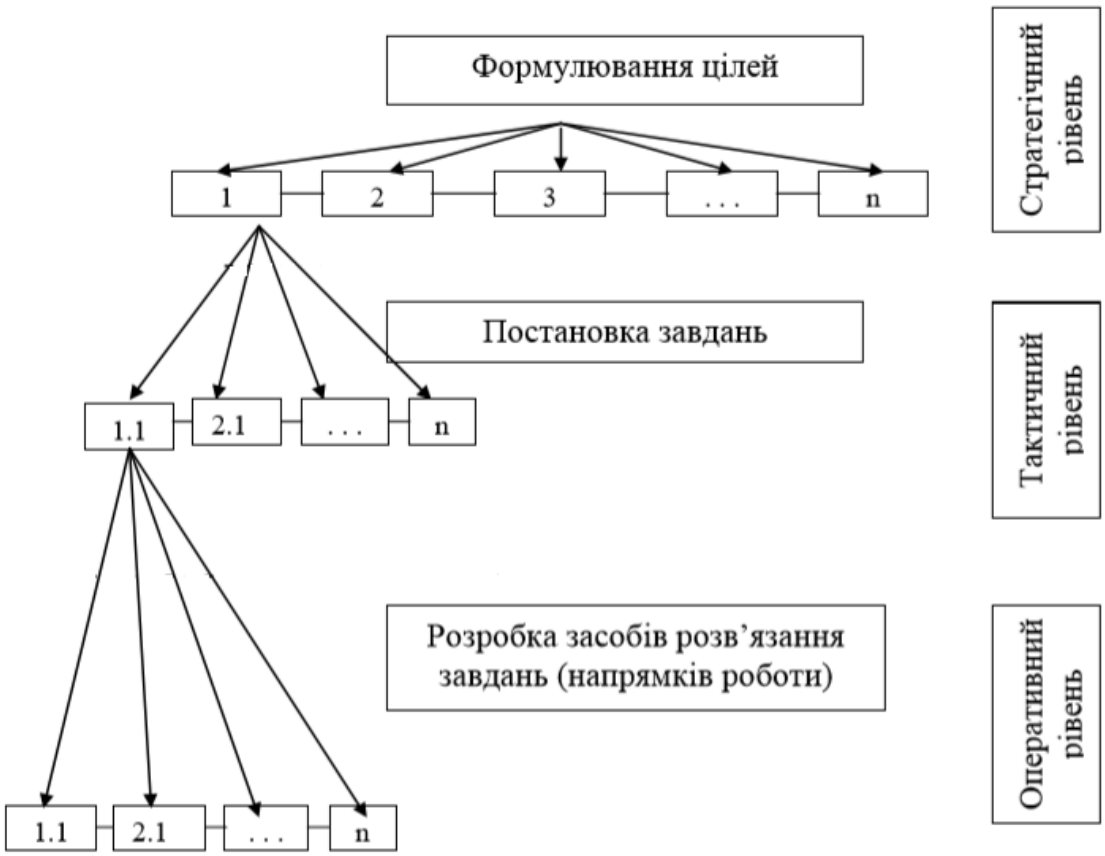

Рис. 1.4. Схема управління фінансовими ресурсами страхової компанії [7].

У формуванні місії страхової організації має брати участь держава, окреслюючи загальні принципи та тенденції.

Знаходження і ставлення цілі, котра в найбільш узагальненому вигляді представляється як рішення найближчих завдань задач і и довгострокових планів по розвитку страхової справи є одним з найважливіших етапів управління страховою компанією. При цьому слід зазначити, що страхові резерви є фінансовим забезпеченням головної цілі страхової організації, яка обумовлює особливості управління її фінансовими ресурсами. Слід також враховувати великі розміри фінансових ресурсів, якими володіє страхова організація, роль страхового захисту у суспільстві, соціальне значення страхування, інвестиційні можливості страхування тощо [46, с. 788].

В процесі стратегічного управління фінансами страховика здійснюється пошук основних шляхів накопичення капіталу та перерозподілу фінансових ресурсів у найбільш перспективні сфери бізнесу чи в розширення діяльності компанії.

В економічній літературі представлено різні етапи формування стратегії страхової організації. Багато компаній використовують наступну схему побудови стратегії [31, с. 214]:

1. Загальні положення;
2. Період, на який розрахована стратегія;
3. Стратегічні орієнтири: майбутня роль і завдання компанії;
4. Аналіз і оцінювання становища компанії: конкурентна позиція, стосунки зі страхувальниками, фінансовий стан;
5. Визначення пріоритетів: нові страхові послуги, нові страхувальники, досконаліші методи маркетингу тощо;
6. Розрахунок кінцевих фінансових результатів.

Однак не всі з наведених етапів можна віднести до стратегічних цілей страхової організації. Так, надання нових страхових послуг, як і розрахунок кінцевих фінансових результатів доцільніше віднести до тактичного рівня.

На стратегічному рівні визначаються довгочасні, розраховані на 10-15 років цілі страхової компанії, що враховують загальну ситуацію в економіці країни. Встановлюється, які фінансові, матеріальні та інші ресурси потрібні для досягнення цих цілей. Обирається засіб (стратегія) досягнення цілей.

Стратегія для страховиків є генеральною програмою дій, яка узгоджена з її головною метою. Стратегічний план компанії повинен бути довгостроковим за метою її діяльності, та достатньо гнучким за методами досягнення мети. В залежності від динаміки макроекономічних показників, зміни ділових та соціальних обставин стратегія страховика має оновлюватись [31, с. 325].

Слід зазначити, що заходи щодо поєднання надійності та доходності як правило суперечать одне одному. Тому одним із головних завдань управління страховими резервами страхової організації є виробка стратегії поводження на страховому та фінансовому ринках для прийняття ефективних рішень щодо управління фінансовими ресурсами.

Стратегія у контексті місії визначає тактичні цілі. Тактичні цілі є індивідуальними для кожного страховика. На тактичному рівні загальні цілі конкретизуються на більш короткий період – не більше п’яти років, і у відповідності до поставлених на їх основі завдань залучаються потрібні ресурси. У якості тактичних цілей можуть виступати: тарифна політика, інвестування страховою організацією коштів, організаційні перетворення тощо. Тобто тактичні цілі передбачають формування різноманітних ресурсів. Намагання поєднати стратегію і тактику фінансового менеджменту викликають дилему: рентабельність чи ліквідність. В якості конкретно-практичного уособлення ідеї поєднання стратегії і тактики на підприємстві виступають матриці фінансової стратегії [31, с. 183].

Отже, місія страхової організації має бути пов’язана не з отриманням прибутку, а полягати у соціальному забезпеченні громадян, соціальному захисті. Згідно до цього і повинен розвиватися такий прояв фінансових відносин як страхування.

1.3. Науково-методичні підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами страхової компанії

Фінансові ресурси страхової компанії знаходяться у безперервному русі забезпечуючи усі види діяльності страховика (операційну, інвестиційну та фінансову) і ототожнюються із системою «фінансового кровообігу», саме від неї залежить життєздатність страхової компанії. Значення і роль фінансових ресурсів для діяльності компанії зумовлює її потребу в окремому дослідженні та докладного аналізу при підвищенні ефективності процесу управління компанією.

Проведення оцінки фінансових ресурсів є необхідною умовою і полягає в обмеженості ресурсів на ринку страхування, нестабільному фінансовому стані страховика, ризику втрати платоспроможності, та необхідності підвищення рівня ефективногоуправління фінансовими ресурсами.

В економічній літературі переважна більшість економічних досліджень присвячена питанням оцінки окремих бізнес-процесів. На сьогодні відсутні систематизовані наукові розробки стосовно змісту, критеріїв та показників оцінки фінансових ресурсів страхової компанії. Тому розглянемо існуючі методичні розробки.

Формування методологічного інструментарію оцінки фінансових ресурсів передбачає визначення мети, об’єкту, предмету та методичного інструментарію аналізу.

Ключова мета оцінки фінансових ресурсів полягає в їх оптимізації та визначенні рівня достатності ресурсів, виявлення причин дефіциту та надлишку, ліквідації касових розривів та визначення потреб в позикових коштах [55, с. 84].

Мета оцінки фінансових ресурсів визначається як формування уявлення про стан системи фінансового управління. Об’єктом оцінки фінансових ресурсів, на думку вчених, є система фінансового управління страховика, предметом – фінансові ресурси страхової компанії. Вчені звертають увагу на аналізі зміни чистих доходів, валових результатів та прибутків страхової компанії [55, с. 89].

При такому підході можливою є факторно-аналітична оцінка формування фінансового потоку від різних видів діяльності, яку можна представити у вигляді наступної схеми (табл. 1.2).

Виходячи з наведеного алгоритму пропонується визначати відхилення між окремими складовими фінансових ресурсів, а також вплив кожної складової (фактори) на загальний обсяг потоку у абсолютному та відносному вимірі. Однак недоліком даного підходу є його обмеженість, можливість враховувати лише загальні фактори впливу на фінансові ресурси без їх деталізації [14, с. 25].

Таблиця 1.2

Алгоритм факторної оцінки фінансових ресурсів страхової компанії

Показник	**Умовне позначення**	**Період**		**Відхилення**	
		Базисний період	**Звітний період**	**Абсолютне**	**Відносне %**
Надходження за договорами страхування	НСВ	За договорами страхування		ΔФП = Факторn – Факторn-1…	Δ%ФП = ΔФП / Факторn-1…*100%
Виплати страхових сум	ВСС	При оцінці ризиків, згідно нормативів			
Собівартість страхових послуг	ССП	Залежно від структури страхового портфеля			
Операційні витрати	ОВ	Для забезпечення процесу обслуговування і праці			
Амортизація необоротних активів	А	За наявності на балансі необоротних активів			
Приріст інвестицій	ПІ	Від фінансової та іншої інвестиційної діяльності			
Фінансовий потік	ФП	ФП = НСВ-ВСС-ВСРЖССП-ОВ+А-ПІ			

При розробці методики оцінки фінансових ресурсів основна увага приділяється важливим питанням вибору складу показників, які характеризують різні підсумки страхових операцій. Чим більш широким є набір показників, тим більш надійнішими будуть висновки відносно фінансового стану страхової компанії. Також, множинність нерівнозначних показників надає більш складне використання даної методики. Показники аналізу ділять на дві групи. Перша група – це основні показники, які характеризують кінцевий результат формування фінансового потоку страховика. Друга – включає показники, які розкривають

головні складові формування фінансових ресурсів страховика. До основних показників науковець відносить коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти доходів та коефіцієнти витрат (табл. 1.3) [8, с. 97].

Таблиця 1.3

Коефіцієнти аналізу фінансових ресурсів страхової компанії

Група показників	**Показники та алгоритм розрахунку**	**Розшифрування**	**Короткий зміст**
Коефіцієнти платоспроможності	Кан = ВК / ВА	ВК – власний капітал страховика, ВА – нормативний обсяг вільних активів	Характеризують потенційні можливості використання власного капіталу страхової компанії для покриття її зобов'язань
	Каф = ВК / ВА	ВА – фактичний обсяг вільних активів	
	Каср = ВК / СР	СР – страхові резерви	
Коефіцієнти доходів	ΔСП = СПn – СПn-1	СП- страхова премія, n – поточний період, n-1 – попередній період	Дозволяють визначити головні джерела зростання доходної частини фінансового потоку
	Кпод = ФРод / ВК	ФРод – фінансовий результат від операційної діяльності, ВК – власний капітал	
	Кпід = Фр / ІА	ФРід – фінансовий результат від інвестиційної діяльності, ІА – обсяг інвестованих активів	
Коефіцієнти витрат	ΔСВ = СВn – СВn-1	СВ- страхові виплати, n – поточний період, n-1 – попередній період	Характеризують рівень основних видатків фінансового потоку
	Квод = Вод / СП	Вод – витрати на ведення операційної діяльності, СП – розмір страхової премії	
	Квус = НП / СП	Кус – коефіцієнт утримання страховика; НП – неттопремія, СП – загальна страхова премія	

Фінансовий аналіз фінансових потоків, який проводиться на основі описаної методики, дозволяє виявити основні закономірності їх формування не лише на рівні окремого страховика, але і на рівні їх групи, регіону в цілому. Однак, серед наведених показників відсутні ті, які розкривають властивості ліквідності фінансових потоків, їх динамічних властивостей у часі. Також, даний підхід не враховує вартісних аспектів оцінки страхового бізнесу.

Основною метою оцінки фінансових ресурсів страхової організації визначають забезпечення максимізації добробуту власників страхового бізнесу в поточному та майбутньому періодах шляхом збільшення вартості капіталу компанії в результаті зростання прибутку, реінвестування при допустимій нормі ризику [6, с. 146].

Об'єктом оцінки у працях вчених визначено систему управління ліквідністю, платоспроможністю, інвестиційною активністю страхової організації, предметом – фінансові ресурси страховика.

При оцінці формування фінансових ресурсів страхової компанії важливе значення надають поняттю «операційний важіль» – DOL [13, с. 244]:

$$DOL = CM / EBIT = (P\text{-}VC) \cdot Q / EBIT , \qquad CM = SR – VC \cdot Q \qquad (1.1)$$

де, CM – вкладений дохід у формування прибутку страховика;

P – середній рівень цін на страхові послуги (страхових тарифів);

VC – операційні витрати страховика по веденню бізнесу;

Q – обсяг страхових угод; EBIT – прибуток страховика після вирахування фінансових витрат та податків.

Також ефективність управління фінансовими ресурсами вчений пропонує визначити за допомогою коефіцієнта стійкого економічного зростання (Ксез)

$$Ксез = (ЧП - Д) \cdot СК \qquad (1.2)$$

де, ЧП – чистий прибуток страховика за розрахунковий часовий період,

Д – сума дивідендів, виплачених акціонерам за розрахунковий період, (ЧП – Д) – реінвестований чистий прибуток, спрямований на фінансування поза оборотних активів,

СК – середня вартість власного капіталу.

Запропонована методика дозволяє визначити загальний фінансовий стан страховика, однак вона не дає можливості охарактеризувати ліквідність та ризикостійкість його фінансового потоку.

Науковці основною метою оцінки грошових потоків вбачають у виявленні причин дефіциту (надлишку) грошових коштів, у визначенні джерел їх надходжень і напрямів витрачання для контролю за поточною платоспроможністю страхової організації й пропонують використовувати методику аналізу грошових потоків страхової компанії. Виділяють основні етапи аналізу грошових потоків в страховому бізнесі (табл. 1.4) [20, с. 107].

Таблиця 1.4

Коефіцієнти аналізу фінансових ресурсів страхової компанії

Напрямок аналізу	Зміст аналізу
перший етап – динаміка формування позитивного грошового потоку	- Аналіз темпів росту; - Співставлення з темпами росту активів, обсягів надання страхових послуг; - Визначення співвідношення залучених коштів за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел; - Виявлення ступеня залежності розвитку від зовнішніх джерел фінансування.
другий етап – динаміка формування від'ємного грошового потоку	- Аналіз темпів зміни від'ємного грошового потоку; - Аналіз структури від'ємного грошового потоку; - Оцінка співвимірності витрачання грошових коштів по окремим видам активів.
третій етап – збалансованість позитивного та від'ємного грошового потоку	- Визначення динаміки чистого грошового потоку; - Аналіз якості грошового потоку; - Визначення достатності грошового потоку.
четвертий – синхронність формування позитивного та від'ємного грошового потоку	- Визначення динаміки залишків грошових активів для відображення рівня синхронності та забезпечення платоспроможності страховика; - Визначення коефіцієнта ліквідності грошового потоку.
пятий етап – ефективність грошових потоків в страховому бізнесі	- Визначення коефіцієнта ефективності грошового потоку; - Визначення коефіцієнта реінвестування грошового потоку.

Науковці пропонують використовувати наступні формули:

$$КДчгп=ЧГП/Об+Дв \quad (1.3)$$

де, КДчгп – коефіцієнт достатності чистого грошового потоку за досліджуваний період;

ЧГП – сума чистого грошового потоку;

Об – сума виплат основного боргу по кредитам та позикам;

Дв – сума дивідендів, виплачених акціонерам на вкладений капітал

$$КЛгп=ВПгп – (Дак-Дап)/ВВгп \quad (1.4)$$

де, КЛгп – коефіцієнт ліквідності грошового потоку за досліджуваний період;

ВПгп – сума валового позитивного грошового потоку;

Дак – сума залишку грошових активів на кінець аналізованого періоду;

Дап – сума залишку грошових активів на початку аналізованого періоду;

ВВгп – сума валового від'ємного грошового потоку (витрачання грошових коштів)

$$КЕгп=ЧГП/ВВгп \quad (1.5)$$

де, КЕгп – коефіцієнт ефективності грошового потоку за досліджуваний період.

Всі наведені вище наукові підходи дозволяють визначити тенденції у зміні фінансових ресурсах з точки зору зміни активної частини балансу страхової компанії. Однак. Поза увагою залишається інвестиційний аспект управління пасивами, тобто джерелами формування фінансових ресурсів [22, с. 61].

Основні критерії в процесі оцінки інвестування фінансових ресурсів у фінансові інструменти страхової компанії: безпечність – можливість повернення вкладених коштів; дохідність; ризик – це ймовірність часткової або повної втрати вкладених коштів (ризик може бути: інфляційний, виробничий, галузевий, тощо);зростання ціни – означає можливість підвищення з часом дохідності

фінансових інвестицій;ліквідність – означає термін часу, на протязі якого фінансові інвестиції можуть перетворитися в кошти.

Оцінка інвестування фінансових ресурсів в придбання цінних паперів може здійснюватися за такими фінансовими коефіцієнтами [27, с. 42]:

1) Кц.д. – коефіцієнт співвідношення ціни і доходу, який показує наскільки вкладені в придбання ЦП кошти можуть генерувати чистий прибуток підприємства:

$$Кц.д. = РЦцп / ЧП1цп \quad (1.6)$$

де, РЦцп – поточна ринкова ціна цінного паперу,

ЧП1цп – чистий прибуток на 1-ну акцію, облігацію, сертифікат, тощо.

2) Кц.а. – коефіцієнт співвідношення ціни і активів – показує рівень приросту вартості цінного паперу від моменту його придбання, даний показник характеризує рівень спекулятивного доходу, який компанія могла отримати в результаті інвестування коштів в придбання цінних паперів:

$$Кц.а. = РЦцп / Вцп \quad (1.7)$$

де, РЦцп – поточна ринкова ціна цінного паперу певного виду,

Вцп – балансова вартість цінного паперу (його вартість на момент оприбуткування на баланс до складу довгострокових фінансових інвестицій).

3) Кп.пр. – коефіцієнт співвідношення цін пропозиції та попиту на цінні папери на поточний момент – даний показник є динамічною характеристикою доходності операцій від інвестування в придбання цінних паперів – якщо ціна пропозиції вища за виявлену ціну попиту, то інвестування в фінансові інструменти на поточний момент може виявитися збитковим і навпаки:

$$Кп.пр. = Цпр1цп / Цпоп1цп \quad (1.8)$$

де, Цпр1цп – поточна котировочна ціна цінного паперу, Цпрп1цп– поточна ціна виявленого попиту на певний вид цінних паперів.

4) Кл.а. – коефіцієнт ліквідності фінансових інструментів – характеризує рівень потенційної ліквідності цінних паперів певного виду, що котируються на певний момент на фондовій біржі:

$$Кл.а. = ОРцп / ОПцп \quad (1.9)$$

де, ОРцп – обсяг реалізації цінних паперів певного виду за певний проміжок часу від початку торгів, ОПцп – обсяг виявленого попиту на цінні папери певного виду за певний проміжок часу від початку торгів.

Для оцінки ефективності інвестування грошових коштів в акції та облігації досить важливим є процес визначення їх поточної вартості, що може здійснюватися за різними моделями [28, с. 32-36]

Поточна ринкова вартість акцій формується на основі дивідендної політики, яку проводить емітент:

$$ВА = Да / НД \quad (1.10)$$

де, ВА – поточна ринкова вартість акцій;

Да – сума дивідендів, що отримані або очікуються в певному періоді;

НД – очікувана ставка доходності з боку інвестора.

Якщо емітент проводить політику постійного зростання дивідендів на певну величину, то для визначення ринкової вартості акцій справедливою є модель Гордона:

$$ВА = Да (1 + Та) / (НД – Та) \quad (1.11)$$

де, Да – сума дивідендів, що отримані або очікуються в певному періоді;

НД – очікувана ставка доходності з боку інвестора;

Та – темп приросту дивідендів.

В разі обмеженої кількості дивідендних виплат при визначенні поточної ринкової вартості акцій найбільш доцільно застосовувати наступну формулу:

$$ВА = Да1/(1+НД)1 + Да2/(1+НД)2+...+Дап(1+НД)п \quad (1.12)$$

де, п – загальна кількість періодів.

Аналіз фінансових ресурсів страхової компанії обов'язково має включати оцінку їх ефективності. Наведені вище підходи не розкривають в достатній мірі даний аспект. Тому в процесі дослідження оцінки формування та функціонування фінансових ресурсів страхової компанії, на думку Майданченка І.В. доцільно використовувати консолідований підхід, який полягає у співставленні отриманих вигод та понесених витрат від використання фінансових ресурсів [27, с. 30].

Оцінка ефективності формування та функціонування фінансових ресурсів страхової компанії насамперед стосується інтересів власників капіталу, вкладеного в її розвиток. Проте, варто зазначити, що в залежності від сфери функціонування страхового капіталу в рамках компанії інтереси окремих його власників будуть значно різнитися [47, с. 32].

Сутнісна характеристика ефективності управління фінансовими ресурсами знаходить відображення в загальній методології її визначення, формалізована форма якої має вигляд.

$$\text{Ефективність} = \frac{\text{Ефект (результат)}}{\text{Ресурси (витрати)}} \quad (1.13)$$

Ефект (від лат. Efektus – виконання, дія, вплив, результат) – досягнутий результат у певній формі – матеріальній, грошовій, соціальній, економічній тощо. Ефект буває позитивним, якщо зміни є корисними, або негативним, якщо зміни деструктивні, чи нульовим.

В якості результату(ефекту) та витрат можуть розглядатися різні показники (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Складові елементи формування ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії [59, с. 79]

Категорія показника	Назва показника	Характеристика показника
Показники результату	Дохід від реалізації страхових послуг	Вартісний обсяг реалізованих товарів (продукції), послуг або виконаних робіт з урахуванням націнки
	Дохід від іншої операційної діяльності	Обсяг наданих послуг та реалізованих товарів з урахуванням їх націнки, що входять до складу основної діяльності, доходи від операцій з валютними цінностями
	Фінансові та інші доходи	Доходи від операцій з цінними паперами, нараховані відсотки на поточних та депозитних рахунках, списана кредиторська заборгованість, надходження від сплати штрафів, пені, неустойки, доходи від операцій з необоротними активами, доходи від реалізації майнових і немайнових прав (оцінені за ринковою вартістю), тощо
	Позитивний грошовий потік,	Надходження грошових коштів від вказаних видів діяльності на поточні рахунки підприємства
Показники витрат	Собівартість наданих послуг	Розмір собівартості страхових послуг
	Витрати від іншої операційної діяльності	Собівартість наданих послуг, що входять до складу основної діяльності
	Фінансові та інші доходи	Собівартість реалізованих цінних паперів, нараховані відсотки за користування кредитами, списана дебіторська заборгованість, нараховані штрафи, пені, неустойки
	Видатковий грошовий потік,	Витрати грошових коштів в процесі здійснення вказаних видів діяльності підприємства

Загальна ефективність – ефективність в якості композиції двох її складових: внутрішньої і зовнішньої ефективності. Залежність рівня загальної ефективності страхової компанії від того чи іншого рівня обох її складових можна умовно представити наступним чином [43, с. 140].

$$E=E1\times E2, \qquad (1.14)$$

Де, Е – рівень загальної ефективності; Е1 – рівень зовнішньої ефективності (ступінь ринкових можливостей); Е2 – рівень внутрішньої ефективності (ступінь використання внутрішніх можливостей).

Загальна ефективність як комбінація двох її складових Е1, Е2, підкреслюється її подвійною природою. Очевидно, що високий рівень складової Е1 забезпечує підвищення ефективності Е в цілому. Разом з тим, навіть при достатньо високому рівні внутрішньої ефективності Е2 підприємницька мережа не буде мати високий рівень загальної ефективності Е, якщо не буде забезпечена її ефективність з точки зору використання ринкових можливостей (Е1). Звідси висновок: для отримання максимально високих результатів в цілому по підприємницькій мережі необхідно найповніше реалізувати її ринкові можливості і достатньо забезпечити максимально високий рівень ефективності її учасників.

Відтворення завдань розвитку фінансових ресурсів страховика відбувається під впливом сукупності факторів, що спричиняють окремі обмеження, здійснюють стимулюючий або антистимулюючий вплив на рух до поставленої мети. Саме успішність процесу формування результатів діяльності страхової компанії у більшій мірі визначає здатність її управлінської системи використовувати позитивний та зменшувати негативний вплив чинників, які регламентують здійснення даного процесу [31, с. 242].

Кожний без винятку показник ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії – це результат взаємодії дуже великої кількості чинників. Для вивчення їх дії і впливу на показники, що підлягають аналізу, пропонуємо їх певним чином класифікувати (табл. 1.6) [20, с. 143].

Таблиця 1.6

Фактори впливу на ефективність використання фінансових ресурсів страховою компанією

За рівнем урегульованості	- фактори зовнішнього середовища (нерегульовані) - фактори внутрішнього середовища (регульовані)
За систематичністю впливу	- фактори постійного впливу - фактори тимчасового впливу
За можливістю кількісної оцінки	- фактори, вплив яких піддається кількісній оцінці - фактори, вплив яких не піддається кількісній оцінці
За характером впливу	- фактори загального впливу - фактори специфічного впливу
За суттєвістю впливу	- релевантні - не релевантні
За видимістю	- явні та неявні

Значення мультиплікатора може бути різним. Якщо воно більше одиниці, то це означає що існує позитивний фінансовий потік від одночасного використання різних страхових продуктів. Якщо значення мультиплікатора менше за одиницю, то така ситуація свідчить про наявність збиткових страхових продуктів або напрямків діяльності [20, с. 144].

Для більш узагальнюючої оцінки ефективності формування та функціонування фінансових ресурсів страхової компанії доцільно використовувати інтегральні показники ефективності.

Отже, робимо висновок, що оцінка управління фінансовими потоками страховика передбачає визначення економічного ефекту від використання саме фінансових ресурсів. Система оцінки ефективності формування, а також функціонування фінансових ресурсів страховика сформована на принципах консолідації та агрегуванні результатів одночасного використання декількох страхових продуктів. Побудова системи оцінки ефективності використання фінансових ресурсів страховика базується на співставленні між собою отриманого результату, а також понесених витрат в окремих сферах аналізу функціонування фінансових потоків страхової компанії.

Висновки до розділу 1

На підставі огляду, проведеного у 1 розділі можна зробити наступні висновки:

Фінансові ресурси страхової компанії є неоднорідними, економічний зміст та їх призначення визначають особливості інвестування. Джерелами фінансових ресурсів є власний, залучений та позиковий капітали. Власні фінансові ресурси є фактором фінансової стійкості страховика. Обсяг їх повинен бути достатнім для повного та своєчасного виконання страхових зобов'язань. Разом з цим рівень достатності встановлюється зовнішніми та внутрішніми вимогами до платоспроможності страховика. Обсяг власного капіталу страховика залежить від вимог держави та потреб страхової компанії. Вона має бути достатньою для гарантії фінансової безпеки, тому потребує необхідно планування і контролю.

Специфіка фінансів страховика, яка полягає у імовірності неспівпадіння обсягу страхових резервів, які вже сформовані, і потреби у виплаті страхового відшкодування, проводиться на складі та структурі її фінансових ресурсів страхової компанії.

Стратегія у контексті місії визначає тактичні цілі. Тактичні цілі є індивідуальними для кожного страховика. На тактичному рівні загальні цілі конкретизуються на більш короткий період – не більше п'яти років, і у відповідності до поставлених на їх основі завдань залучаються потрібні ресурси. У якості тактичних цілей можуть виступати: тарифна політика, інвестування страховою організацією коштів, організаційні перетворення тощо. Тобто тактичні цілі передбачають формування різноманітних ресурсів.

Аналіз фінансових ресурсів страхової компанії обов'язково має включати оцінку їх ефективності. Наведені вище підходи не розкривають в достатній мірі даний аспект. Оцінка ефективності формування та функціонування фінансових ресурсів страхової компанії насамперед стосується інтересів власників капіталу, вкладеного в її розвиток.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «АСКА-ЖИТТЯ»

2.1. Загально-економічна характеристика ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» зареєстровано 28 березня 1996 року в місті Києві, та через деякий час було заморожено. Причина – макроекономічні показники, низький рівень життя населення, відсутність культури страхування, неспроможність справитися з ризиками, які виникли, коли Україна стала країною з ринковою економікою. До цього додалися розорення трастових фінансових інститутів 90–х років тож українці не поспішали страхувати своє життя. справжній перелом почався після внесення змін до Закону України «Про страхування», згідно якого з 2001 року з'явилася можливість номінувати поліси страхування життя у будь–якому валютному еквіваленті. Таким чином, страхові компанії позбулися такого фактору, як інфляція, відтоді почала свою повноцінну діяльність ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» та всі страхові компанії України. Вирішальним роком успіхів і випробувань був 2001 рік, що став стартом стрімкого прогресу. Свідоцтвом значного руху компанії вперед є обсяг зібраних у 2001 році страхових платежів, який у порівнянні з 2000–м роком виріс у 5,8 разів.

Повна назва організації – Приватне акціонерне товариство Українська акціонерна страхова компанія ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» [40].

Галузева належність – страхова діяльність.

Форма власності – Закрите акціонерне товариство.

Історія ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» тісно пов'язана з історією розвитку компанії «АСКА» та у подальшому зі страховою групою «АСКА».

Страхова група «АСКА» – це об’єднання страхових компаній ПрАТ УАСК «АСКА», ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» і АТ СК «АСКО Донбас–Північний» – потужна страхова структура, лідер страхового ринку України. Склад страхової групи «АСКА» подано на рис. 2.1. [49].

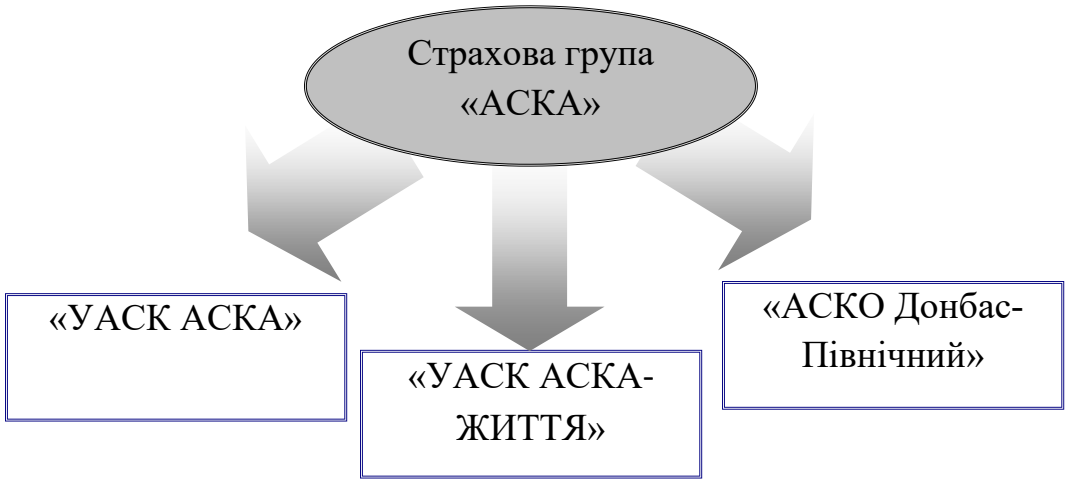

Рис. 2.1. Структура Страхової групи «АСКА»

Сьогодні компанія ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» чітко позиціонується на національному ринку як одна з провідних компаній зі страхування життя. компанія активно розвиває роботу в регіонах, діючи в мережі страхової групи «АСКА». Страхова компанія ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» приймає активну участь у розробці методичних документів, Законів, нормативних актів, які дозволять страхуванню життя зайняти належне і гідне місце в економіці України.

Загальна кількість працівників ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» поділяється на штатних і позаштатних осіб, що працюють за трудовою угодою, завжди відкриті вакансії для тих, хто хоче зробити кар'єру в сфері страхування [40].

Компанія орієнтована на постійне підвищення кваліфікації кадрів, якісний і кількісний ріст персоналу.

Організаційна структура страхової компанії ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» подана на рис. 2.2. [49].

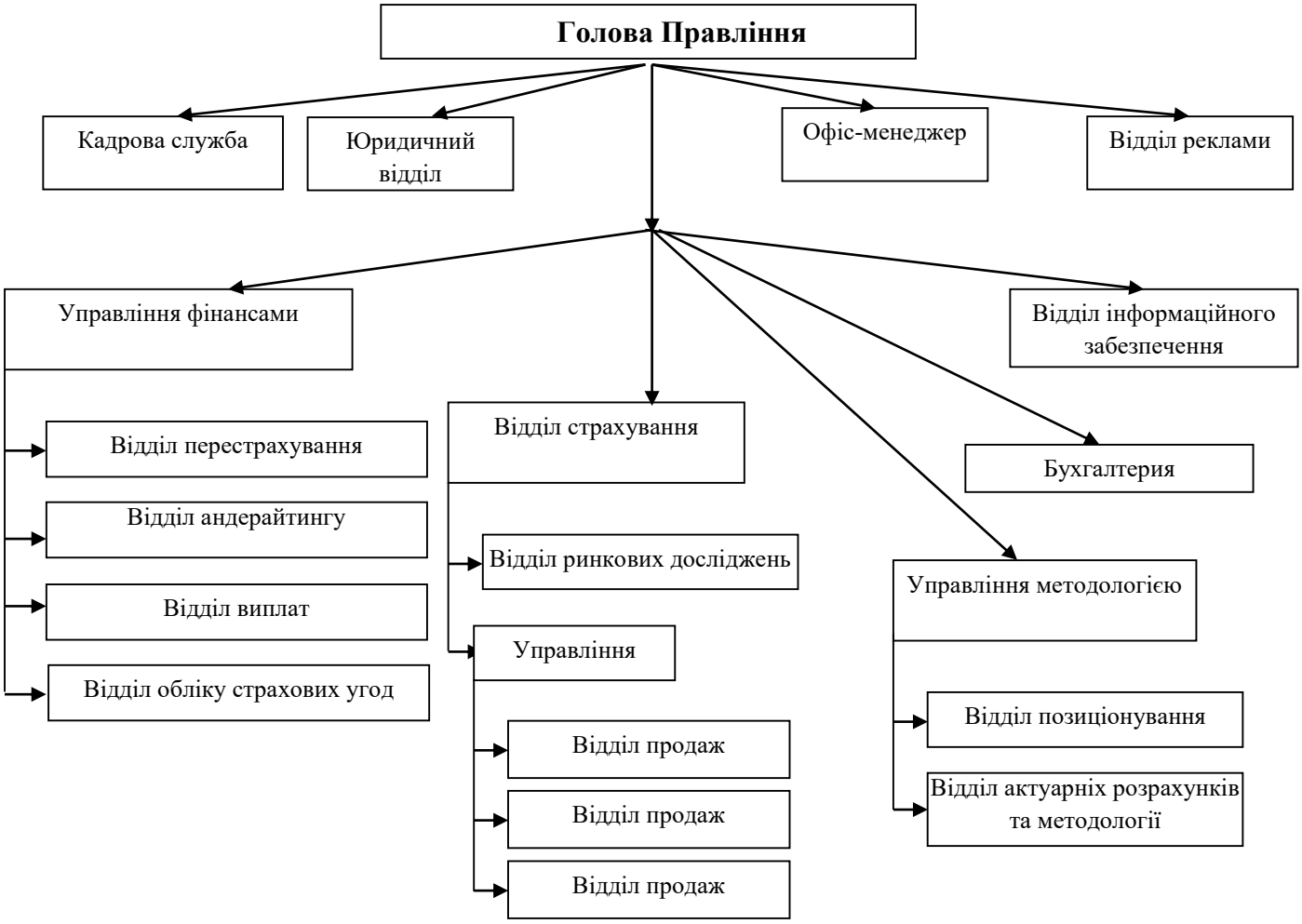

Рис. 2.2. Організаційна структура ПРАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ»

Наглядова рада обирається з числа акціонерів у кількості від трьох до дев'яти осіб. В ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» до наглядової ради входять Голова Правління ПрАТ «АСКА» Сосіс О. Й. та керівники ПрАТ «Інвест-АСКО».

Головою Правління ПрАТ УАСК «АСКА–ЖИТТЯ» являється з початку створення компанії Сосіс Олександр Йосипович. Його функції полягають в організації міжнародних контактів і координації взаємодії компанії з органами влади, проведення зустрічей з високопосадовими особами та ін. В компанії призначені кілька Заступників Голови Правління: Заступник Голови Правління, Заступник Голови Правління з розвитку, Заступник Голови Правління – головний бухгалтер, Заступник Голови Правління з інформаційного забезпечення. Кожен з

цих Заступників виконує свої функції згідно з їхніми повноваженнями. Регламентація посадових обов'язків і визначення вимог щодо персоналу в компанії ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» здійснюється на підставі посадових інструкцій, кваліфікаційних карт та карт компетенції.

Кожному Заступнику підпорядковуються певні підрозділи. Заступнику Голови Правління підпорядковуються відділ перестрахування, відділ андерайтингу, відділ виплат, відділ обліку страхових угод, відділ актуарних розрахунків та методології, служба реклами [49].

Заступнику Голови Правління з розвитку підпорядковуються всі страхові підрозділи, тобто Управління по роботі з фізичними особами, з юридичними особами, по робот з регіонами, по роботі з банками, по роботі з VIP клієнтами та ін., а також відділ маркетингу та референт.

Головному бухгалтеру підпорядковуються бухгалтера (їх у компанії двоє), фінансове управління та відділ FATF.

Ревізійна комісія – контрольний орган страховика, що відстежує виконання статуту, рішень загальних зборів акціонерів, додержання чинного законодавства. Останніми роками ревізійні комісії контактують з аудиторами, що дає змогу підвищувати професійний рівень перевірок [40].

Аналіз основних показників діяльності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» наведено в табл. 2.1. [57].

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Роки				Темп росту, %			
			2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
1	Доходи від реалізації продукції (без ПДВ)	тис. грн.	180559	296306	500671	383638	64,10	68,97	-23,38	112,47
2	Облікова кількість штатних працівників	чол.	51	57	55	63	11,76	-3,51	14,55	23,53
3	Продуктивність праці на одного працівника	тис. грн. /чол.	3540,4	5198,4	9103,1	6089,5	46,83	75,12	-33,11	72,00
4	Фонд оплати праці штатних працівників, разом	тис. грн.	6003	5956	7997	9788	-0,78	34,27	22,40	63,05
5	Середньомісячна ЗП одного працівника	грн.	117,7	104,5	145,4	155,4	-11,23	39,15	6,85	31,99
6	Вартість основних засобів	тис. грн.	21095	21931	22713	22961	3,96	3,57	1,09	8,85
7	Витрати на виробництво продукції компанії	тис. грн.	2164	3102	3952	5530	43,35	27,40	39,93	155,55
8	Інші операційні доходи	тис. грн.	837	992	930	544	18,52	-6,25	-41,51	-35,01
9	Адміністративні витрати	тис. грн.	7982	7086	8839	10461	-11,23	24,74	18,35	31,06
10	Витрати на збут	тис. грн.	162308	276018	467606	355590	70,06	69,41	-23,96	119,08
11	Інші операційні витрати	тис. грн.	5496	7868	5367	1667	43,16	-31,79	-68,94	-69,67
12	Прибуток, збиток від операційної діяльності	тис. грн.	0	6269	13742	0	0,00	119,21	0,00	0,00
13	Інші доходи	тис. грн..	241	1352	619	1381	461,00	-54,22	123,10	473,03
14	Фінансові витрати	тис. грн..	0	0	3047	3350	0,00	0,00	9,94	0,00
15	Чистий прибуток	тис. грн.	2243	9084	11600	1718	304,99	27,70	-85,19	-23,41
16	Фондовіддача основних виробничих фондів	грн./грн.	15,2	14,04	22,82	16,89	-7,63	62,54	-25,99	11,12
17	Рентабельність виробництва	%	90,1	91,08	97,85	101,4	1,09	7,43	3,63	12,54

Провівши аналіз фінансової діяльності та активів страхової компанії, можна сказати, доходи від реалізації продукції протягом 2016-2019 років показали стабільну динаміку до зростання. Так у 2017 році обсяг реалізованої продукції зріс на 64,1%, в 2018 році на 68,9%. А в 2019 році порівняно з 2016 роком спостерігаємо зростання доходів від реалізації на 112,4%, що показує позитивну динаміку діяльності страхової компанії.

Облікова кількість штатних працівників в 2017 році порівняно з 2016 зросла на 11,8%, з 51 чоловік до 57, що говорить про розширення штату компанії. В 2018 році зменшилась на 2 чоловіки в результаті скорочення штатних місць, а в 2019 році чисельність зросла на 8 чоловік, в страховій компанії нараховувалось 63 працівники.

Продуктивність праці на 1 працівника показала позитивну динаміку до зростання, починаючи з 2016 року зросла на 72% і становила 6089,8 тис. грн.

За результатами аналізу спостерігаємо щорічне зростання вартості основних засобів, з 21 095 тис. грн у 2016 році до 22 961 тис. грн. у 2019 році, що є причиною розширення діяльності страхової компанії. Зростання показника фондовіддачі вказує на ефективне використання основних засобів компанії. Так значення показника фондовіддачі з 15,2 в 2016 році зросло до 16,98 в 2019 році.

Рентабельність виробництва ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» показала позитивну тенденцію до зростання. Так у 2017 році вона зросла на 1,09%, у 2018 році порівняно з 2017 на 7,43%, у 2018 році порівняно з 2019 роком на 3,63%. Протягом аналізованого періоду, рентабельність виробництва страхової компанії зросла на 12,54%, і в 2019 році становила 101,4%.

2.2. Оцінка фінансового стану ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Оцінка фінансового стану страхової компанії, своєчасне та повне залучення і ефективне використання фінансових ресурсів є необхідними умовами для забезпечення сталого розвитку будь-якої страхової компанії та реалізації його стратегічних планів, та досягнення стратегічних цілей. Регулярне оцінювання

фінансового стану страхової компанії дозволяє керівництву вирішувати питання щодо необхідності додаткового залучення фінансових ресурсів.

Структура капіталу характеризується співвідношенням власних і позикових коштів, які використовуються страховою компанією в процесі господарської діяльності для фінансування активів. Проведемо аналіз структури та динаміки капіталу за допомогою узагальнених в табл. 2.2 даних.

Зростання власного капіталу відбулось за рахунок зростання суми нерозподіленого прибутку. Протягом аналізованого періоду нерозподілений прибуток ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» зріс на 34 337 тис. грн.

Менший темп приросту власного капіталу у 2019 році пояснюється більш високим темпом приросту поточних зобов'язань. Але, в цілому, приріст валюти балансу є не стабільним. В структурі балансу частина власного капіталу в 2019 році становила 42,56%, що на 14,52% більше, ніж у 2016 році.

Зміна питомої ваги статутного капіталу у валюті балансу протягом 2016-2019 років відбувалася за рахунок зміни розміру всіх інших складових, оскільки його власне значення не змінювалося. А зміна структури власного капіталу характеризується більшим ростом нерозподіленого прибутку та його частки.

Найменша питома вага у структурі поточних зобов'язань належить кредиторській заборгованості за товари, роботи і послуги. Саме баланс відображає залишки по рахунках на початок та кінець періодів, тому використані протягом року кредитні ресурси не враховуються під час аналізу структури капіталу [57].

Таблиця 2.2

Структура та динаміка капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 рр.

Показник	Роки								Відхилення			
	2016		2017		2018		2019		2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%				
Статутний капітал	19385	9,09	19385	10,31	19385	10,27	19385	10,59	0	0	0	0
Резервний капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	19585	9,19	29707	15,80	52204	27,66	53922	29,44	10122	22497	1718	34337
Всього власний капітал	59780	28,04	69880	37,17	77067	40,83	77942	42,56	10100	7187	875	18162
Страхові резерви	141653	66,44	110375	58,70	87314	46,26	95128	51,95	-31278	-23061	7814	-46525
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	21	0,01	8	0	0	0	0	0	-13	-8	0	-21
розрахунками з бюджетом	2236	1,05	4364	2,32	4968	2,63	3909	2,13	2128	604	-1059	1673
розрахунками зі страхування	23	0,01	45	0,02	29	0,02	42	0,02	22	-16	13	19
розрахунками з оплати праці	206	0,10	181	0,10	241	0,13	120	0,07	-25	60	-121	-86
Поточні забезпечення	192	0,09	141	0,07	67	0,04	146	0,08	-51	-74	79	-46
Інші поточні зобов'язання	8060	3,78	1763	0,94	17517	9,28	4099	2,24	-6297	15754	-13418	-3961
Всього поточних зобов'язанн	10738	5,04	6502	3,46	22842	12,10	8399	4,59	-4236	16340	-14443	-2339
Всього	213209	100	188018	100	188731	100	183132	100	-25191	713	-5599	-30077

У 2019 році частка поточних забезпечень зменшилась з 0,09 % у 2016 році до 0,08 % в результаті відсутності кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги.

Бачимо також скорочення інших поточних зобов'язань, так у 2016 році, їх сума становила 8 060 тис. грн., що на 6 297 тис. грн. менше, ніж у 2017 році. Результатом такого скорочення є зменшення рахунків за депозитами, розрахунки за страхуванням та зростання поточних зобов'язань за цінними паперами та за спеціальними видами платежів та іншими кредиторами. Проте вже в 2019 році, сума поточних зобов'язань становила 4 099 тис. грн., а це на 3 961 тис. грн. менше, ніж в 2016 році.

Динаміка обсягу капіталу страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016–2019 рр. наведена на рис. 2.3, що побудований на основі аналізу даних фінансової звітності компанії [57].

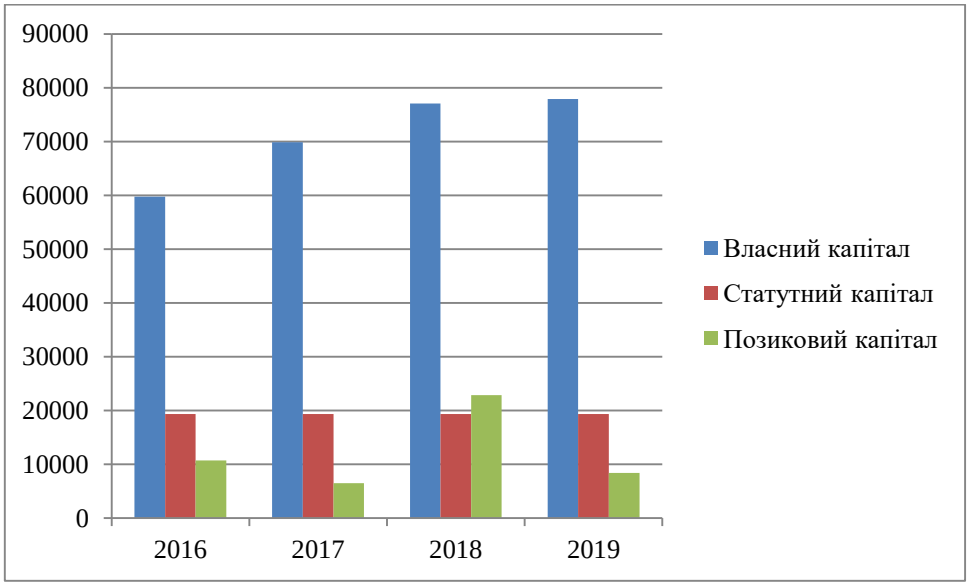

Рис. 2.3. Динаміка обсягу капіталу компанії за 2016-2019 рр., млн. грн.

Дані рис. 2.3. свідчать про те, що за 2016-2019 рр. відбулося збільшення обсягу власного капіталу на 18 162 тис. грн. Слід зазначити, що за період аналізу у складі капіталу страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» найменший обсяг мав позиковий капітал, що є позитивною тенденцією, оскільки така ситуація свідчить про незалежність страхової компанії від позикових ресурсів. Найбільший

обсяг позикового капіталу спостерігався у 2018 р. (22 842 тис. грн.), а найменший – у 2017 р. (6 502 тис. грн.). При цьому слід відзначити, що обсяг позикового капіталу за період аналізу зменшився на 2 339 тис. грн. Щодо власного капіталу, то найменший його обсяг спостерігався у 2016 р. (59 780 тис. грн.), а найбільший – у 2019 р. (77 942 тис. грн.). За 2016-2019 рр. загальний обсяг власного капіталу підприємства збільшився на 30,38 %.

Склад засобів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» головним чином визначається характером та змістом роботи самої страхової компанії. Засоби (майно) страхової компанії, якими вона володіє у власному господарському обороті, є саме активи страхової компанії. Дані для більш детального аналізу складу і структури активів балансу страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» наведені у табл. 2.3. [57].

Відповідно до табл. 2.3 загальна вартість майна у 2019 році скоротилася до 183 132 тис. грн, коли у 2016 році вона становила 213 203 тис. грн. В загальному скорочення валюти балансу у 2019 році оцінюється негативно, оскільки бачимо, що зменшилась можливість страхової компанії для укладення нових договорів. Визначимо, які ж саме причини вплинули на зміни валюти баланс та структуру активів страхової компанії.

Основний внесок у зменшення оборотних активів страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» зробили гроші та їх еквіваленти, а також дебіторська заборгованість за розрахунками. Власне частка грошей та їх еквівалентів у структурі на кінець досліджуваного періоду складала 38,94%, тоді як в 2016 році – 37,56%. Дана тенденція без сумніву підтверджує, що страхова компанія скорочує свою діяльність.

Фінансовий стан ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» значною мірою залежить від стану грошових коштів, а їх сума повинна бути такою, щоб її могло вистачити для покриття всіх першочергових платежів страхової компанії. Аналіз динаміки дебіторської заборгованості показав, що відбулося її скорочення у 2019 році на 0,07% (67 тис. грн), дану тенденцію оцінюють позитивно, оскільки відбулося скорочення обсягу коштів, що вилучається із обороту компанії [57].

Таблиця 2.3

Склад та структура активів балансу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Активи	2016		2017		2018		2019		Відхилення			
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
I. Необоротні активи												
Нематеріальні активи:	545	0,26	596	0,32	623	0,33	652	0,36	51	27	29	107
первісна вартість	1022	0,48	1142	0,61	1258	0,67	1403	0,77	120	116	145	381
накопичена амортизація	477	0,22	546	0,29	635	0,34	751	0,41	69	89	116	274
Незавершені капітальні інвестиції	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0
Основні засоби:	21095	9,89	21931	11,66	22713	12,03	22961	12,54	836	782	248	1866
первісна вартість	32310	15,15	34446	18,32	36813	19,51	38482	21,01	2136	2367	1669	6172
знос	11215	5,26	12515	6,66	14100	7,47	15521	8,48	1300	1585	1421	4306
інші фінансові інвестиції	43806	20,55	36491	19,41	23701	12,56	27183	14,84	-7315	-12790	3482	-16623
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0,00	31782	16,90	27513	14,58	27026	14,76	31782	-4269	-487	27026
Усього за розділом I	65446	30,70	90800	48,29	74550	39,50	77822	42,50	25354	-16250	3272	12376
II. Оборотні активи												
Запаси	51	0,02	52	0,03	65	0,03	85	0,05	1	13	20	34
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1345	0,63	678	0,36	930	0,49	1278	0,70	-667	252	348	-67
Інша поточна дебіторська заборгованість	36010	16,89	842	0,45	440	0,23	402	0,22	-35168	-402	-38	-35608
Гроші та їх еквіваленти	80069	37,56	56032	29,80	57849	30,65	71303	38,94	-24037	1817	13454	-8766
Витрати майбутніх періодів	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0
Усього за розділом II	147763	69,31	97218	51,71	114181	60,50	105310	57,50	-50545	16963	-8871	-42453
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0
Баланс	213203	100	188018	100	188731	100	183132	100	-25185	713	-5599	-30071

Скорочення абсолютної суми дебіторської заборгованості можна оцінювати неоднозначно. З одного боку, таке зменшення є результатом погашення зобов’язань клієнтами та зростання платоспроможності клієнтів.

Проте, з другого боку, зменшення дебіторської заборгованості може бути наслідком зменшення клієнтської бази страхової компанії, що, з огляду на зменшення вартості майна страхової компанії, є більш ймовірним.

Згідно аналізу, бачимо, що грошові кошти та їх еквіваленти зменшились у 2019 році на 8 766 тис. грн.. у порівнянні з 2016 р., на кінець досліджуваного періоду їх абсолютна сума становила 71 303 тис. грн. Це оцінюють негативно, оскільки гроші та еквіваленти є наймобільнішими активами страхової компанії, тому страхова компанія може мати невеликі труднощі із здійсненням поточних розрахунків із контрагентами. Відбулося зростання запасів у 2019 році на 34 тис. грн.. відносно 2016 року, що за даних умов є позитивним явищем страхової компанії.

Щодо необоротних активів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ», то вони відсутні, що характеризує вибрану ним стратегію діяльності як не інноваційну, бо компанія не вкладає кошти у патенти, ліцензії та іншу інтелектуальну власність.

Здійснивши аналіз стану та структури активів на прикладі ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки, виявили, що в страховій компанії відбулося скорочення вартості балансу у 2019 році до 183 132 тис. грн. Головною причиною такої тенденції є скорочення суми оборотних активів на 11,81% у 2019 році, у загальній структурі активів страхової компанії.

Аналіз пасиву балансу проводиться для визначення ступеня залежності страхової компанії від позикових коштів, та для виявлення резервів забезпечення відновлення його платоспроможності, виявленні зобов'язань, що можуть бути оскаржені чи припинені, оцінки оптимальності структури капіталу.

У процесі аналізу пасивів компанії доцільно вивчити зміни в їх складі, структурі, оцінити ці зміни. Дані для здійснення аналізу складу та структури пасивів балансу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» наведені у табл. 2.4. [57].

Таблиця 2.4.

Горизонтальний аналіз пасиву балансу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016 – 2019 рр.

Пасив	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		Відхилення, %			
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
I. Власний капітал												
Зареєстрований (пайовий) капітал	19385	9,09	19385	10,31	19385	10,27	19385	10,59	1,22	-0,04	0,31	1,49
Резервний капітал	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	19585	9,19	29707	15,80	52204	27,66	53922	29,44	6,61	11,86	1,78	20,26
Усього за розділом I	59780	28,04	69880	37,17	77067	40,83	77942	42,56	9,13	3,67	1,73	14,52
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення	142691	66,93	111636	59,38	88822	47,06	96791	52,85	-7,55	-12,31	5,79	-14,07
III. Поточні зобов’язання і забезпечення												
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками із бюджетом	2236	1,05	4364	2,32	4968	2,63	3909	2,13	1,27	0,31	-0,50	1,09
Поточні забезпечення	192	0,09	141	0,07	67	0,04	146	0,08	-0,02	-0,04	0,04	-0,01
Доходи майбутніх періодів	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші поточні зобов’язання	8060	3,78	1763	0,94	17517	9,28	4099	2,24	-2,84	8,34	-7,04	-1,54
Усього за розділом III	10738	5,04	6502	3,46	22824	12,09	8399	4,59	-1,58	8,64	-7,51	-0,45
Баланс	213209	100	188018	100	188731	100	183132	100	-	-	-	-

Аналіз балансу дає змогу зробити наступні висновки: власний капітал страхової компанії збільшився на 14,52%. Збільшення частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності страхової компанії і підвищення її резервного позикового потенціалу, тобто здатності компанії залучати позикові кошти на вигідніших умовах, що зумовлює детальніше вивчення питань управління, насамперед, власним капіталом. Довгострокові зобов'язання та забезпечення в страхової компанії скоротилися у 2019 році на 14,07% порівняно з 2016 роком; поточні зобов'язання та забезпечення зменшились на 46 тис. грн., проте питома вага цієї статті зменшилась на 0,01%.

Власний капітал складається в основному з зареєстрованого пайового капіталу. В 2016 р. сума нерозподіленого прибутку становив 19 585 тис. грн., а в 2019 році його сума становила 53 922 тис. грн. Великий вплив на це має те, що збільшилась частка нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) в структурі власного капіталу до 29,44% у 2019 році, коли у 2016 даний показник становив -9,19%. Резервний капітал відображає суму резервів за рахунок яких покриваються непередбачені витрати, погашаються борги перед кредиторами при ліквідації товариства, виплачуються дивіденди за привілейованими акціями. Резервний капітал займає незначний відсоток в загальній структурі власного капіталу, протягом аналізованого періоду, 2016-2019 рр., був відсутній.

Аналіз ліквідності страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ліквідності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,33	1,15	1,45	1,52	-0,18	0,3	0,07	0,19
Коефіцієнт термінової ліквідності	1	1,45	1,46	1,5	0,45	0,01	0,04	0,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	7,46	8,6	2, 53	8,49	1,14	-6,07	5,96	1,03

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким критерієм платоспроможності та ліквідності страхової компанії і показує, яку частину

короткострокової заборгованості воно може погасити в поточний момент або найближчим часом. Відповідно до теоретичних джерел достатнім вважається, якщо даний показник не нижче 1,5. Таке значення означає, що на 20% компанія в поточний момент може погасити короткострокову заборгованість і за такої умови платоспроможність прийнято вважати нормальною. В закордонній практиці, в країнах із стабільною економікою, вважають достатнім, щоб цей коефіцієнт мав позитивне значення, але не менше 0,01.

Розрахунок даного коефіцієнта показав що ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» має вищий коефіцієнт ніж нормативний.

Коефіцієнт загальної ліквідності вимірює загальну ліквідність та показує якою мірою поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами. Відповідно до теоретичних джерел достатнім вважається, якщо даний показник не нижче 1. Згідно проведеного аналізу коефіцієнт загальної ліквідності протягом аналізованого періоду показав значення ніж нормативне. Найменше його значення спостерігаємо у 2017 році (1,15), а найвище у 2019 році (1,52). Протягом 2016-2019 рр. даний показник зріс на 0,19, що характеризує діяльність страхової компанії з позитивної сторони.

Коефіцієнт термінової (швидкої) ліквідності допомагає оцінити можливість погашення підприємством короткострокових зобов'язань у випадку його критичного стану. Оптимальне значення цього показника має бути не менше 1.

Згідно проведеного розрахунку видно значення коефіцієнта швидкої ліквідності відповідає нормативному протягом 2016-2019 років. В 2019 році показник зріс на 0,5 відносно 2016 року, що означає здатність страхової компанії в разі необхідності швидко погасити свої короткострокові зобов'язання.

Фінансовий аналіз платоспроможності страхової компанії полягає в абсолютному та відносному порівнянні активів як платіжних засобів з фінансовими ресурсами (зобов'язаннями), за рахунок яких відбулося її формування. Аналіз платоспроможності страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» наведено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз платоспроможності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Фактичний запас платоспроможності	59235	69284	76444	77290	10049	7160	846	18055
Нормативний запас платоспроможності	2104	1686	1652	1784	-418	-34	132	-320
Перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним	57131	67598	74792	75506	10467	7194	714	18375

Фактичний запас платоспроможності, або іншими слова нетто-активи, визначається як різниця між обсягом матеріальних активів, за виключенням суми нематеріальних активів, і сумою зобов'язань страховика, у тому числі страхових, що повинна бути позитивною. Протягом аналізованого періоду даний показник зріс на 18 055 тис. грн., і становив 77 290 тис. грн. на кінець 2019 року.

Нормативний запас платоспроможності страховика, що здійснює страхування життя, на будь-яку дату дорівнює величині, яка визначається шляхом множення величини резерву довгострокових зобов'язань на 0,05. Так, найменше значення даного показника спостерігаємо у 2018 році (1 652 тис. грн.), а найбільше у 2016 році (2 104 тис. грн.). У 2017 році нормативний запас платоспроможності скоротився на 418 тис. грн. порівняно з 2016 роком, а у 2019 році він зріс на 132 тис. грн. відносно 2018 року. Проте протягом аналізованого періоду спостерігаємо скорочення нормативного запасу платоспроможності на 320 тис. грн.

Як бачимо за 2016-2019 рр. фактичний запас платоспроможності перевищує нормативний запас платоспроможності, що характеризує діяльність страхової компанії з позитивної сторони.

Розрахунок показників, які характеризують ступінь охоплення різних видів джерел формування запасів покажемо в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Оцінка показників фінансової стійкості за 2016-2019 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт автономії	0,28	0,37	0,41	0,43	0,09	0,04	0,02	0,15
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,93	0,93	0,8	0,92	0	-0,13	0,12	-0,01
Рівень страхових резервів	0,66	0,59	0,46	0,52	-0,07	-0,13	0,06	-0,14
Рівень покриття грошовими коштами страхових резервів	0,57	0,51	1,29	1,07	-0,06	0,78	-0,22	0,5
Коефіцієнт співвідношення суми страхових платежів та суми страхових резервів	1,28	2,69	5,74	4,03	1,41	3,05	-1,71	2,75

Показник фінансової автономії – один з найбільш важливих коефіцієнтів фінансової стійкості. Він дорівнює співвідношенню власного капіталу компанії до всіх фінансових ресурсів. Значення показника говорить про те, яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Протягом аналізованого періоду даний показник зріс на 0,15. Причиною такого зростання було підвищення суми власного капіталу у 2017-2019 рр.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами – відноситься до групи показників фінансової стійкості та є індикатором здатності компанії фінансувати оборотний капітал за рахунок власних оборотних коштів. Коефіцієнт розраховується як співвідношення власних оборотних коштів до оборотних активів. Значення показника демонструє частку власних оборотних коштів у сумі оборотних активів компанії. Проаналізувавши даний показник можна сказати, що протягом 2016-2019 рр. мав переважно стабільне значення (0,8-0,93). Найменший показник був у 2018 році, оскільки відбулося скорочення оборотних активів компанії.

Рівень страхових резервів у 2018 скоротився на 0,13 порівняно з 2017 роком, проте спостерігаємо його зростання у 2019 році на 0,06 порівняно з 2018 роком. А рівень покриття грошовими коштами страхових резервів протягом

аналізованого періоду показав тенденцію до зростання і у 2019 році зріс на 0,5 порівняно з 2016 роком і становив 1,07.

Коефіцієнт співвідношення суми страхових платежів та суми страхових резервів у 2019 році скоротився на 1,71 порівняно з 2018 роком, але протягом аналізованого періоду зріс на 2,75.

Проведемо аналіз показників ділової активності в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників ділової активності за 2016-2019 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт ділової активності	0,85	1,58	2,65	2,1	0,73	1,07	-0,55	1,25
Рівень грошових коштів в загальній сумі активів	0,38	0,3	0,6	0,56	-0,08	0,3	-0,04	0,18

Коефіцієнт ділової активності показує тенденцію до зростання протягом аналізованого періоду. Так у 2019 році показник становив 2,1, що на 1,25 більше ніж у 2016 році (0,85).

Рівень грошових коштів в загальній сумі активів повинен мати оптимальне значення більше 0,5. У 2016 та 2017 роках даний показник не відповідав умові оптимальності, а у 2018 та 2019 роках зріс і перевищував оптимальне значення.

Аналіз власного капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» представлено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз власного капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт рівня власного капіталу	0,28	0,37	0,41	0,43	0,09	0,04	0,02	0,15
Коефіцієнт відношення власного капіталу до зобов'язань	0,39	0,59	0,67	0,75	0,2	0,08	0,08	0,36
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,16	0,33	0,4	0,18	0,17	0,07	-0,22	0,02

Коефіцієнт рівня власного капіталу показав тенденцію до зростання протягом аналізованого періоду. Головною причиною росту даного показника є зростання суми власного капіталу страхової компанії. У 2016 році коефіцієнт рівня власного капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» становив 0,28, що на 0,15 менше, ніж у 2019 році (0,43).

Коефіцієнт відношення власного капіталу до зобов'язань у 2016 році мав найнижче значення і становив 0,39, а найвище у 2019 році – 0,75, що також є причиною зростання суми власного капіталу страхової компанії.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу – показник, що вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє визначити зростання їх добробуту за аналізований період. Також цей показник використовується при оцінці вартості акцій страхової компанії, адже рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, на які дивіденди можуть розраховувати власники акцій або на скільки зросте вартість їх акцій. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу до 2018 року показав стабільну тенденцію до зростання, проте в 2019 році знизився на 0,22 відносно 2018 року. Такий результат вказує на зниження ефективності використання власного капіталу страхової компанії.

Отже, страхова компанія ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є фінансово надійною, стабільною та незалежною. ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» – це страхова компанія, яка стрімко розвивається та нарощує свій власний капітал за рахунок нерозподіленого прибутку.

2.3. Оцінка використання фінансових ресурсів

Вимірювання і оцінка ефективності є обов'язковою умовою успішного функціонування і розвитку компанії, що дозволяє активно впливати на її поточний стан і тенденції його розвитку, визначати розміри і напрями змін,

виявляти найбільш важливі фактори росту, ухвалювати рішення про зміни і прогнозувати їх вплив на ключові параметри, а також складати плани подальшого удосконалення роботи як всієї страхової компанії, так і її окремих підрозділів.

Проведемо аналіз показників рентабельності фінансових ресурсів в часі (2016-2019 роки) та структурі, що відображено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10.

Динаміка показників рентабельності активів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Чистий прибуток, тис. грн.	2243	9084	11600	1718	6841	2516	-9882	-525
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	213209	188018	188731	183132	-25191	713	-5599	-30077
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	65446	90800	74550	77822	25354	-16250	3272	12376
Середньорічна вартість оборотних активів	147763	97218	77067	77942	-50545	-20151	875	-69821
Рентабельність активів	1,05	4,83	6,15	0,94	3,78	1,31	-5,21	-0,11
Термін окупності активів, днів	95,06	20,70	16,27	106,60	-74,36	-4,43	90,33	11,54
Рентабельність необоротних активів	3,43	10,00	15,56	2,21	6,58	5,56	-13,35	-1,22
Термін окупності необоротних активів,днів	29,18	10,00	6,43	45,30	-19,18	-3,57	38,87	16,12
Рентабельність оборотних активів	1,52	9,34	15,05	2,20	7,83	5,71	-12,85	0,69
Термін окупності оборотних активів, днів	65,88	10,70	6,64	45,37	-55,18	-4,06	38,72	-20,51

З даних таблиці можна зробити висновок, що ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є рентабельною компанією стосовно активів. Так зростання активів (інвестицій) протягом 2016-2017 рр. збільшилась від 1,05% до 4,83%. Тобто, у 2016 році на 1 грн. активів припадало 1,05 коп. прибутку, при цьому виключно на необоротні активи – 3,43 коп. а на оборотні – 1,52 коп., в 2017 – всього – 4,83 коп., на необоротні 10, на оборотні 9,34 , а у 2018 – 6,15 коп. на всі активи, 6,43 – на необоротні, а на оборотні – 15,05. У 2019 році спостерігаємо зниження

рентабельності активів на 5,21% відносно 2018 року, даний показник становив 0,94. Протягом аналізованого періоду рентабельність активів знизилась на 0,11%.

Така динаміка викликана одночасним зниженням рівня рентабельності необоротних та зростанням оборотних активів акціонерного товариства у 2016-2019 рр. Проте в 2019 році прибутковість використання необоротних активів спадає високими темпами з 15,56% до 2,21%, що означає – на 1 грн. необоротних активів припадає всього 2,21 коп. прибутку.

Значення показника рентабельності необоротних активів зменшилась протягом 2016-2019 років на 1,21%, що було викликано одночасним зменшенням чистого прибутку на 525 тис. грн., а також зростанням обсягів необоротних активів на 12 376 тис. грн. В 2019 році прибутковість необоротних активів скоротилась на 1,22%.

Рентабельність оборотних активів протягом аналізованого періоду скоротилась на 20,51%. Це зумовлено тим, що відбулося зменшення чистого прибутку у більшій пропорції, ніж зменшення середньорічної вартості оборотних активів.

Враховуючи те, що компанія є прибутковою, можна говорити безпосередньо про термін окупності активів. Динаміка цих показників свідчить про віддалення чи наближення стану банкрутства. А саме модульне зростання термінів окупності необоротних, оборотних та активів взагалі свідчить про те, що ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» покращує своє становище та нарощує прибуток.

Окрім рівня прибутковості активів, або впливу напрямів використання фінансових ресурсів на фінансовий результат, необхідно оцінити вплив структури формування капіталу.

Окрім рівня прибутковості активів, або впливу напрямів використання фінансових ресурсів на фінансовий результат, необхідно оцінити вплив структури формування капіталу. Від’ємне значення власного капіталу при одночасній збитковості діяльності акціонерного товариства заважає адекватно оцінити його рентабельність.

Зменшення чистого збитку провокує позитивну динаміку рентабельності власного капіталу, однак зростання нестачі останнього погіршує стан підприємства.

Динаміка показників рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки представлено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка показників рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Чистий прибуток, тис. грн.	2243,00	9084,00	11600,00	1718,00	6841,00	2516,00	-9882,00	-525,00
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	59780,00	64830,00	73473,50	77504,50	5050,00	8643,50	4031,00	17724,50
Середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн.	10738,00	8620,00	14672,00	15620,50	-2118,00	6052,00	948,50	4882,50
Рентабельність власного капіталу	3,75	14,01	15,79	2,22	10,26	1,78	-13,57	-1,54
Термін окупності власного капіталу, днів	26,65	7,14	6,33	45,11	-19,52	-0,80	38,78	18,46
Рентабельність позикового капіталу	20,89	105,38	79,06	11,00	84,49	-26,32	-68,06	-9,89
Термін окупності позикового капіталу, днів	4,79	0,95	1,26	9,09	-3,84	0,32	7,83	4,30

Значення показника рентабельності власного капіталу свідчить про те, що чистий прибуток в 2016 році становив 3,75%, у 2017 році – зріс до 14,01%, а у 2018 році – ще на 1,78% та становив – 15,79%, однак в 2019 році даний показник скоротився на 13,57% відносно 2018 року. Це свідчить про те, що частка прибутку за останній рік скоротилась, що оцінюється негативно, адже свідчить про зростання обсягів отриманих збитків.

Зростання терміну окупності власного капіталу свідчить про те, що за умов збереження наявної динаміки страхової компанії наближатиметься до прибуткової діяльності.

Що стосується позикового капіталу зобов'язань ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ», то у 2016 році на 1 грн. позикового капіталу припадало – 20,89 коп. чистого прибутку, у 2017 році – на 84,49 коп. більше – 105,38, у 2018 – на 26,32 коп. менше, ніжу 2017, та становить – 79,06 коп., а в 2019 році – 11 коп. Отже, частина позикового капіталу використовується безпосередньо на підвищення прибутку страхової компанії, тому можна стверджувати, що ситуація компанії погіршилася у 2018 році, оскільки відбулося зростання позикового капіталу страхової компанії, а також скорочення чистого прибутку. Також бачимо, що у 2019 році збільшився термін через який позиковий капітал втратить свою рентабельність.

Для визначення ймовірності банкрутства порівнюється розрахований індекс із його критичним значенням.

Таблиця 2.12

Критерії визначення рівня загрози банкрутства

Значення Z	**Вірогідність банкрутства**
Менш 1,81	Дуже висока
Від 1,81 до 2,7	Висока
Від 2,7 до 2,99	Імовірність невелика
Більше 2,99	Імовірність незначна, дуже низька

Розрахуємо ймовірність банкрутства за моделлю Альтмана у табл.2.13, для більш точного визначення ймовірності банкрутства.

Таблиця 2.13

Оцінка ймовірності банкрутства ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за п’ятифакторною моделлю Е.Альтмана

Показник	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
X_1	0,32	0,3	0,43	0,48
X_2	0,009	0,007	0,01	0,009
X_3	0,06	0,05	0,07	0,07
X_4	0,58	0,54	0,65	0,69
X_5	1,92	1,7	1,87	2,03
Z	2,86	2,56	3,02	3,26

За даними розрахунками можна побачити низьку ймовірність банкрутства, що розкривається у значеннях показника Z, який у 2018-2019 роках мають значення більше за 2,99, що характеризується незначною ймовірностю банкрутства.

Але у 2017 році картина для діяльності страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» мала інше значення. Вона дорівнювала всього 2,56 що характеризувало компанію високою ймовірністю банкрутства. А у 2016 році показник Z мав краще значення, ніж у 2017 році і становив 2,86, що вказує на невелику ймовірність банкрутства страхової компанії.

Розрахуємо ймовірність банкрутства за моделлю Таффлера у табл.2.14.

Таблиця 2.14

Оцінка ймовірності банкрутства ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» моделлю Таффлера

Показник	2016	2017	2018	2019
X_1	1,48	1,27	4,08	6,33
X_2	1,46	0,46	0,96	1,11
X_3	0,02	0,17	0,08	0,03
X_4	0,11	0,22	0,34	0,27
Z	1	0,8	2,35	3,54

Проаналізувавши таблицю 2.14 можна зробити висновок, що розраховані величини знаходяться в діапазоні вищому за показники, які характеризують високу ймовірність банкрутства, тобто страхова компанія ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» має хороші перспективи у майбутньому.

Загалом можна підтвердити, що страхова компанія ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» працює ефективно і не має ознак для банкрутства. Хоча у 2017 році у компанії з’явилися деякі ознаки для оформлення банкрутства, але за допомого ефективної роботи фінансового менеджменту страхової компанії, ці ознаки були вирішені.

Наразі страхова компанія ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» характеризується доволі низьким настанням ймовірності банкрутства, що говорить про стабільну роботу на ринку страхування життя.

Отже, ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є прибутковою компанією та щорічно протягом аналізованого періоду отримує додатнє значення фінансового результату. Однак зменшення суми прибутку в поєднанні із загальним зростанням обсягів фінансових ресурсів в майбутньому, які використовуються не лише на підвищення прибутку, провокує зменшення рівня збитковості підприємства та дає підстави припустити, що за умов стабільної роботи в цьому напряму компанія може не лише досягнути нульової рентабельності, а підвищити темп зростання прибутку компанії.

Висновки до розділу 2

В контексті проведеного аналізу джерел фінансових ресурсів підприємства доходимо висновку, що обсяги фінансових ресурсів страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» впродовж 2016-2019 років зростають. Фінансовий стан ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» характеризується системою показників, які відображають стан суб'єкта господарювання фінансувати свою діяльність на фіксований момент часу за рахунок власного і позикового капіталу в процесі його кругообігу. Головною метою фінансової діяльності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є забезпечення стійкого положення на ринку. Для досягнення такого результату потрібно підтримувати платоспроможність та рентабельність страхової компанії.

Основним реальним напрямом використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є основні засоби, при чому такі інвестиції є виправданими. Власний капітал страхової компанії збільшився на 14,52%. Збільшення частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності страхової компанії і підвищення її резервного

позикового потенціалу, тобто здатності компанії залучати позикові кошти на вигідніших умовах, що зумовлює детальніше вивчення питань управління, насамперед, власним капіталом. Довгострокові зобов'язання та забезпечення в страхової компанії скоротилися у 2019 році на 14,07% порівняно з 2016 роком; поточні зобов'язання та забезпечення зменшились на 46 тис. грн., проте питома вага цієї статті зменшилась на 0,01%.

ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є прибутковим підприємством та щорічно протягом аналізованого періоду отримує позитивне значення фінансового результату. Однак зменшення суми прибутку в поєднанні із загальним зростанням обсягів фінансових ресурсів в майбутньому, які використовуються не лише на підвищення прибутку, провокує зменшення рівня збитковості підприємства та дає підстави припустити, що за умов стабільної роботи в цьому напряму компанія може не лише досягнути нульової рентабельності, а підвищити темп зростання прибутку компанії. Фінансовий результат, поданий в абсолютному вимірі, є значущим для загального висновку щодо успішності господарської діяльності зобов'язань ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ».

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

3.1. Критерії оптимізації структури фінансових ресурсів страхової компанії

Оптимізація структури капіталу особливо важлива для страхової компанії, оскільки вона повинна відповідати, з одного боку, вимогам нормативних актів, а з іншого – критеріям фінансової стійкості та платоспроможності, сприяючи збільшенню ринкової вартості організації. Оптимальна структура капіталу – це співвідношення позикового та власного капіталу, за якого досягається мінімум сукупних витрат на капітал, яким компанія фінансує довгостроковий розвиток, або середньозважених витрат на капітал [38, с. 16].

У страхових організацій висока залежність структури фінансових ресурсів від фінансово-інвестиційних факторів, системи державного регулювання. Так, окремі фінансові рішення можуть спричинити відтік капіталу із страхової галузі й у разі надмірного вилучення фінансових ресурсів зробити нестійкими не тільки окремі страхові компанії, але й страховий ринок у цілому. Тому кожній окремій страховій компанії необхідно ретельніше вивчати показники, пов'язані не тільки з внутрішніми ризиками, але також враховувати вплив зовнішніх ризиків.

Українські страхові компанії дуже цікавить нарощування акціонерного капіталу, адже з цим капіталом страхова компанія проявляє свою фінансову стабільність. Законом встановлені нормативні рамки щодо обсягу прийнятих страхових ризиків залежно від розміру статутного капіталу. Так, відповідно до Закону України «Про страхування» [45]: «якщо страхова сума за конкретним договором страхування перевищує 10% суми сплаченого страхового внеску і сформованих вільних резервів та страхових резервів, страхова компанія зобов’язана укласти договір на перестрахування».

Для ефективного функціонування страховій компанії не достатньо лише мати на балансі фінансові ресурси. Вони мають бути правильно сформовані та використовуватись відповідно до виду діяльності, яким займається страхова компанія. Тобто кошти повинні залучатися на строк довший ніж строк їх корисного використання [12, с. 114].

Для того, щоб визначити найкраще співвідношення джерел залучення капіталу необхідно перш за все визначити на які цілі (довго - чи короткострокові) він використовуватиметься або до яких статей активу буде приєднуватись до того як принесе прибуток. Після цього залишається ще одна проблема – які кошти для цього краще використати: власні чи позикові. Проте, якщо у страхової компанії відсутні власні вільні кошти, постає питання, чи доцільно залучати додаткові кошти на платній основі і якщо так, то в якому обсязі.

Оптимізація структури капіталу – це один із найважливіших етапів стратегічного аналізу капіталу, який базується у визначенні оптимального співвідношення між вартістю, втіленою у кошти страховика, які йому належать і приносять чистий прибуток, та вартістю, інвестованою в грошові кошти, що залучаються за основи їх повернення, за умови якого досягається максимальна ефективність діяльності страхової компанії [20, с. 142].

Метою управління структурою капіталу є мінімізація витрат на залучення довгострокових джерел фінансування та забезпечення власникам капіталу максимальної ринкової оцінки вкладених ними коштів.

Процес оптимізації структури капіталу необхідно проводити в такій послідовності:

1. Аналіз складу динаміки капіталу (потрібно визначити показники використання ефективного складу капіталу та його використання – коефіцієнт заборгованості; фінансової незалежності, оборотність і рентабельність активів і власного капіталу, співвідношення між довго і короткостроковими зобов’язаннями).

2. Оцінка основних факторів, які визначають структуру капіталу:

- рівень інформаційної асиметрії;

- умови оподаткування прибутку страхової компанії та доходів від володіння цінними паперами у фізичних та юридичних осіб;
- структуру активів компанії (рівень їх ліквідності);
- стан фінансових ринків у країні та за її межами;
- агентські відносини у страховій компанії;
- оцінку менеджерами ризику залучення боргового капіталу;
- рівень операційного левериджу, який визначає нестабільність в отриманні очікуваних прибутків).

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм дохідності власного капіталу.

Врахувавши дані етапи, страховик визначає на плановий прогнозний період та найбільш прийнятну для себе структуру капіталу.

В деяких країнах діють нормативи (співвідношення) між власним і позиченими коштами. Наприклад, в США застосовують співвідношення 60/40, в Росії – 50/50, а в Японії – 30/70 [2, с. 124].

Необхідність раціоналізації структури фінансових ресурсів страхової компанії, спрямованих на формування капіталу страхової компанії, спрямована переліком причин [8, с. 95]:

- співвідношення власного капіталу до залучених ресурсів може по-різному впливати на доходність страхової компанії, тому перед страховою стоїть питання – нарощувати обсяг власного капіталу, чи залучати кошти та сплачувати за них проценти;
- на політику розширення відтворення виробничих фондів страхової компанії впливає структура фінансових ресурсів
- в умовах сучасної економіки України та ростом конкуренції важливу роль грають показники, що характеризують фінансову стійкість та платоспроможність суб'єктів компанії, які характеризують ступінь покриття та захищеності різноманітної заборгованості страхової компанії;
- вагомими показниками формування ефективної структури капіталу фінансових ресурсів є частка залучених і власних коштів.

В Україні більшість страхових компаній нехтують науковими підходами до оптимізації структури капіталу, що є помилкою, оскільки результат діяльності страхової компанії та її стан у майбутньому залежить від співвідношення між позиковим і власним капіталом. Тому страховій компанії потрібно чітко розуміти, як буде сформовано її капітал та за рахунок яких фінансових ресурсів[8, с. 106].

Одним із найважливіших та найскладніших завдань є оптимізація структури капіталу, яка вирішується у процесі фінансового управління фінансовими ресурсами страхової компанії. Оптимальна структура капіталу страхової компанії становить таке співвідношення використання залученого і власного капіталу, за якого забезпечується найоптимальніше співвідношення між коефіцієнтом фінансової стійкості і коефіцієнтом фінансової рентабельності страхової компанії і максимізується її ринкова вартість. Процес оптимізації структури капіталу страхової компанії здійснюється за етапами, що відображені на рис. 3.1.

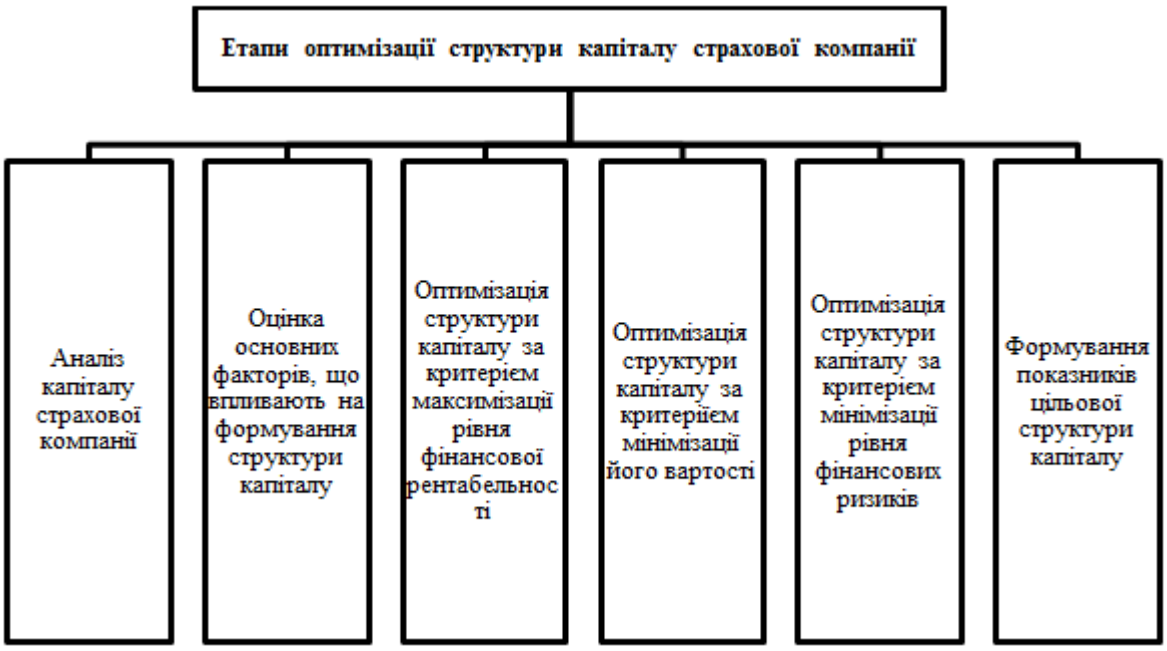

Рис. 3.1. Етапи оптимізації структури капіталу страхової компанії [3, с.302].

Тенденції формування капіталу страхової компанії та ефективності його використання вітчизняними суб'єктами компанії свідчать, що в переважній частині страхових компаній не проводять оптимізації структури джерел

формування капіталу. При цьому потрібно відмітити, що сформована структура капіталу страхової компанії відповідає частково критерію забезпечення фінансової стійкості та критерію мінімізації його, зовсім ігноруючи критерій максимізації рівня фінансової рентабельності.

При оптимізації структури капіталу необхідно враховувати також, що страхова компанія відрізняється від інших суб'єктів господарювання наявністю в структурі її пасивів страхових резервів, які формуються за рахунок страхових платежів, що сплачують страхувальники та мають безплатний характер для страхової компанії. Це обумовлює деяку специфіку оптимізації структури її капіталу [13, с. 102].

Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації фінансового ризику. З огляду на тягар соціальної відповідальності при здійсненні страхового захисту він є переважаючим критерієм оптимізації структури капіталу, тоді як критерій максимізації рівня фінансової рентабельності та критерій мінімізації вартості капіталу повинні застосовуватись як додаткові обмеження. За критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків оптимізація структури капіталу пов'язана з процесом диференційованого вибору джерел фінансування різних складових частин активів страхової компанії. По відношенню до страхових компаній оборотні активи поділяються на ті, що забезпечують покриття страхових резервів, розмір і категорії яких встановлюються законодавчо, та активи, що забезпечують операційну діяльність.

Для страхової компанії характерна така модель фінансування активів, за якої фіксовані активи та мінімальний рівень поточних активів фінансуються за допомогою довгострокових позик та власного капіталу. Кошти страхових резервів повинні розміщуватися у дозволені види активів з урахуванням безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості [23, с. 56].

Структура капіталу страхової компанії відповідно до даного підходу представлена на табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Співвідношення між активами та джерелами їх фінансування відповідно до Закону України «Про страхування» [45]

Активи	Пасиви
Нематеріальні активи	Власний капітал
Нетто-активи	
Дозволені активи	Страхові резерви
Активи, профінансовані за рахунок інших кредиторів	Інші кредитори компанії

За рахунок власного капіталу фінансуються нематеріальні активи та нетто-активи, що визначаються шляхом вирахування з власного капіталу нематеріальних активів. Страхові резерви вкладаються в дозволені чинним законодавством види активів. Інші активи фінансуються за рахунок інших кредиторів страхової компанії [51, с. 2261].

Отже, на сьогодні не існує єдиного підходу щодо раціонального співвідношення власного і позикового капіталу. Адже, оптимальна структура капіталу залежить від низки факторів (галузеві особливості операційної діяльності страхової компанії, стадія життєвого циклу компанії, кон'юнктура товарного і фінансового ринків, фінансовий менталітет власників, ставлення кредиторів до страхової компанії), врахування яких є одним із напрямів її оптимізації.

3.2. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії

У системі загального управління використанням фінансових ресурсів страхової компанії основна роль відводиться забезпеченню ефективного її використання в операційній діяльності. Операційна діяльність – це основний вид діяльності страхової компанії, з метою здійснення якої вона створена.

Характер операційної діяльності страхової компанії визначається насамперед специфікою галузі економіки, до якої воно належить. Основу

операційної діяльності більшості компаній складає виробничо-комерційна та торгова діяльність, яка доповнюється здійснюваної ними інвестиційної та фінансової політики.

Разом з тим, інвестиційна діяльність є основою для інвестиційних компаній зі страхування життя, інвестиційних фондів та інших інвестиційних інститутів.

Операційна діяльність ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» характеризується наступними основними особливостями, що визначають специфіку використання фінансових ресурсів [49]:

1. Вона є головним компонентом всієї господарської діяльності страхової компанії, основною метою її функціонування. Основний обсяг формованих активів та резервів. Відповідно, фінансові ресурси, що використовується в операційній діяльності страхової компанії, при нормальних умовах функціонування компанії займають найбільшу питому вагу в загальному обсязі задіяного їм капіталу.

2. Пріоритетний характер до інвестицій носить саме операційна діяльність, фінансової та інших видів діяльності страховика. Розвиток інших видів діяльності страхової компанії немає конкурувати з розвитком операційної діяльності, а лише підтримувати його. Відповідно і задачі підвищення ефективності використання фінансових ресурсів в будь-яких інших видах діяльності страхової компанії не повинні вирішуватися за рахунок зниження даної ефективності в операційному процесі.

3. Інтенсивність розвитку операційної діяльності у страхової компанії є основним параметром, що характеризує поступовий економічний розвиток страховика по окремих стадіях його життєвого циклу. Відповідно, можливості ефективного використання фінансових ресурсів в операційному процесі на різних стадіях життєвого циклу компанії визначають цілі і завдання не лише стратегії використання капіталу страхової компанії, але і цілі, а також можливості реалізації загальної економічної стратегії страховика.

4. Господарські операції, що входять до складу операційної діяльності страхової компанії, носять самий регулярний характер. У порівнянні з операціями інших видів діяльності частота операцій по ній найвища.

Це показує високу інтенсивність формування та реалізації управлінських рішень страхової компанії, пов'язаних з використанням фінансових ресурсів в операційному процесі страхової компанії. Регулярність виконання господарських операцій утворює основу для регулярного формування ефекту використання фінансових ресурсів в цьому виді діяльності компанії у формі обсягу реалізованої продукції, доходу, прибутку тощо.

5. Операційна діяльність страхової компанії орієнтована в основному на ринок фізичних обличь, як формування необхідного капіталу страховика здійснюється переважно на фінансовому ринку. Так, операційна діяльність страхової компанії пов'язана з різними видами та сегментами фінансового ринку. Відповідно і умови формування кінцевого ефекту використання фінансових ресурсів в операційній діяльності страхової компанії значною мірою пов'язані зі станом кон'юнктури відповідних сегментів та видів ринку фінансів. Один із важливих компонентів формування даного ефекту – вартість капіталу, що залучається до використання в операційній діяльності страхової компанії – істотно залежить від стану кон'юнктури певних сегментів та видів фінансового ринку. Використання капіталу в операційній діяльності страховика має бути пов'язане з тенденціями кон'юнктури обох аналізованих фінансових ринків, які іноді являють протинаправлений характер.

6. Здійснення операційної діяльності пов'язано з фінансовими ресурсами страхової компанії вже інвестованих в неї. Інвестований в цю діяльність капітал набуває форми операційних активів страхової компанії. Від складу цих активів, їх збалансованості, потенційної продуктивності, швидкості обігу та інших характеристик значною мірою залежить здатність компанії генерувати форми ефекту використання фінансових ресурсів, в першу чергу, операційний прибуток. Тому одним з найважливіших чинників забезпечення високого рівня ефективності

використання капіталу, задіяного в операційній діяльності страхової компанії, є ефективне управління його операційними активами.

7. Для операційної діяльності страхової компанії притаманні загальні та специфічні види ризиків, що поєднують поняття комерційного ризику. Тому рівень операційного прибутку, що генерується використовуваним капіталом страхової компанії при різних альтернативних варіантах його використання, повинен обов'язкові співвідноситися з рівнем комерційного ризику.

Капітал, що використовується в операційній діяльності страхової компанії, розділяється на два основних підрозділи – оборотний операційний капітал та операційний основний капітал. Даний склад операційного капіталу страхової компанії обумовлений характером формованих їм активів, які залежать від особливостей участі в операційному процесі поділяються на необоротні операційні активи і зворотній операційні активи страхової компанії. Якщо врахувати, що процес використання капіталу та активів страхової компанії в операційній діяльності носить паралельний і взаємообумовлений характер, розглянемо склад основних видів операційних активів, що формуються за рахунок основного і оборотного капіталу страхової компанії (табл. 3.2).

У складі поза оборотних операційних активів, що формуються за рахунок основного капіталу, виділяють [38, с. 12]:

Таблиця 3.2.

Склад основних видів і елементів операційних активів, що формуються за рахунок капіталу, використовуваного в операційній діяльності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» [40]

Види операційного капіталу страхової компанії	Активи формують за рахунок операційного капіталу страхової компанії	
	Групи операційних активів	Основні види операційних активів
Основний капітал	Необоротні операційні активи	1. Основні засоби(виробничі)
		2. Нематеріальні активи, що обслуговують операційний процес
Оборотний капітал	Оборотні операційні активи	1. Запаси товарно-матеріальних цінностей
		2. Дебіторська заборгованість

		3. Грошові кошти 4. Інші види оборотних операційних активів

1. Виробничі основні засоби. До них відносяться страховій компанії кошти, що використовуються в операційному оберті більше одного повного року, мінімальна вартість встановлена законом. Вони працюють у формі виробничих будівель, машин, механізмів, приміщень, устаткування та інших видів активів.

2. Нематеріальні активи, що обслуговують операційний процес страхової компанії. До них відносяться придбані страховою компанією права користування патентами, ліцензіями, «ноу-хау» і іншими аналогічними майновими правами, що забезпечують технологію здійснення операційного процесу.

У складі оборотних операційних активів, що формуються за рахунок оборотного капіталу, виділяють [21, с. 92]:

1. Дебіторська заборгованість страхової компанії. До неї відноситься заборгованість компанії юридичним та фізичним обличчям, пов’язана із роботою операційної діяльності страхової компанії. Крім того, до її складу входить заборгованість за розрахунками з бюджетом, персоналом, дочірніми компаніями і з іншими дебіторами.

2. Грошові кошти. До них відносяться сукупні грошові активи страхової компанії, що знаходяться на розрахунковому та валютному його рахунках.

3. До інших видів оборотних операційних активів відносяться витрати майбутніх періодів (операційні витрати, зроблені в конкретному звітному періоді, але які будуть віднесені на собівартість виробництва продукції компанії в майбутніх звітних періодах) і деякі інші їх види, що не грають важливої ролі в обслуговуванні операційного процесу.

Процес управління використанням фінансових ресурсів в операційній діяльності страхової компанії вимагає не тільки Централізованого керівництва, а й формування на базі окремих структурних підрозділів компанії певних «центрів відповідальності». Концепція управління окремими аспектами господарської

діяльності страхової компанії на основі «центрів відповідальності», розроблена американським економістом Дж. Хіггінсом, отримала широке практичне застосування в управлінні використанням фінансовими ресурсами [11, с. 46-47]

Зокрема, в операційній діяльності для управління цим процесом в страховій компанії створюються такі типи «центрів відповідальності» (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Система основних типів центрів відповідальності, які забезпечують управління використанням фінансовими ресурсами в операційній діяльності страхової компанії

Центр витрат являє собою структурний підрозділ, керівник якого несе відповідальність тільки за витрачання коштів відповідно до доведеним йому бюджетом. У силу функціональної спрямованості своєї діяльності такий структурний підрозділ не може самостійно впливати на обсяг доходів, а відповідно і на суму прибутку, що генерується використовуваним фінансових ресурсів. Прикладом центру витрат є постачальницько-заготівельне або виробничий підрозділ страхової компанії [12, с. 254].

Центр доходу являє собою структурний підрозділ, керівник якого несе відповідальність тільки за формування доходів у встановлених обсягах. У силу функціональної спрямованості своєї діяльності такий структурний підрозділ не може самостійно впливати на весь обсяг витрат з реалізованої продукції, а

відповідно і на суму прибутку, що генерується використовуваним капіталом. Прикладом центру доходу є збутовий підрозділ страхової компанії.

Центр прибутку являє собою структурний підрозділ страхової компанії, керівник несе відповідальність за доведені завдання з формування прибутку.

У силу функціональної спрямованості страхової діяльності такий структурний підрозділ повністю контролює як обсяг витрат на її виготовлення, так і формування доходів від реалізації. Такий центр повністю забезпечує управління всіма аспектами використання фінансових ресурсів страхової компанії в операційному процесі. Формування концепцією управління та використанням капіталу в операційній діяльності страхової компанії передбачає наступний алгоритм дій (рис. 3.3).

1	Дослідження особливостей функціонування окремих структурних підрозділів з позицій їх впливу на окремі аспекти використання капіталу в операційному процесі
2	Визначення основних типів центрів відповідальності в розрізі структурних підрозділів страхової компанії, що здійснюють операційну діяльність
3	Формування системи прав, обов'язків і міри відповідальності керівників структурних підрозділів, визначених як центри відповідальності в операційній діяльності страхової компанії
4	Розробка та доведення центрам відповідальності планових (нормативних) завдань по використанню капіталу у формі поточних чи капітальних бюджетів
5	Забезпечення контролю виконання встановлених завдань по використанню капіталу центрами відповідальності шляхом отримання відповідної інформації (звітів), її аналізу і встановлення причин відхилень

Рис. 3.3. Основні етапи формування системи управління використанням капіталу в операційній діяльності страхової компанії [24]

Отже, побудова системи центрів відповідальності різних типів в операційній діяльності страхової компанії залежить від багатьох факторів – суми використовуваного операційного капіталу, обсягу виробництва і реалізації продукції, організаційно-правової форми діяльності страхової компанії та інших. Тому визначення чисельності і складу центрів відповідальності, які забезпечують управління використанням фінансових ресурсів, вимагає індивідуального дослідження страхової компанії.

Отже, сформовані центри відповідальності страхової компанії керуватися кваліфікованими менеджерами, здатними не тільки забезпечувати виконання встановлених завдань керівництва компанії з використання операційного капіталу, але і розробляти пропозиції по підвищенню ефективності цього використання в рамках контрольованої ними операційної діяльності підрозділів.

3.3. Планування використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

Для того, щоб оцінити внутрішнє середовище страхової компанії – її силу і слабкість, а також зовнішні можливості і загрози, побудуємо SWOT-аналіз. SWOT-аналіз, для визначення сильних і слабких сторін ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ», а також можливостей і загроз, що витікають з його найближчого оточення (зовнішнього середовища).

Можна відзначити, що найбільш переважною для ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» на даному етапі розвитку є стратегія посилення позицій на міжнародному ринку. Оскільки у підприємства існує ряд переваг, завдяки яким воно є досить сильним конкурентом в Україні та за кордоном. Тому слід укріпити свої позиції перед таким значним кроком, як вихід на нові ринки. Вибрана стратегія, безумовно, частково веде до досягнення поставленої планки.

Таблиця 3.3

Матриця SWOT-аналізу для ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ КОМПАНІЇ	
Можливості: - Удосконалення законодавства, що сприятиме розвитку страхового бізнесу. - Удосконалення існуючих форм звітності, які забезпечать надходження даних, необхідних для ефективного функціонування компанії. - Залучення додаткового капіталу для розвитку страхового ринку України.	**Загрози:** - Несприятлива ринкова кон’юктура. - Поява нових конкурентів. - Недовіра населення
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ:	

Сильні сторони:	Слабкі сторони:
- Індивідуальний підхід до кожного клієнта. - Наявність 24-річного досвіду на ринку страхування. - Широкий спектр надання страхових послуг	- Значно поступається у своїх показниках світовим лідерам у цій сфері. - Недостатня інноваційна діяльність (що зумовлюється специфікою ринку). - Слабка маркетингова діяльність (реклама)

Для ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» після проведеного аналізу найбільш значимими і вірогідними виявилися можливості розширення частки ринку, розширення асортименту, що призведе до зміни структури капіталу компанії.

Отже, розглянувши можливості ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ», його слабкі і сильні сторони, провівши аналіз погроз, що випливають із зовнішнього середовища, можна визначити стратегію страхової компанії, при цьому спираючись на меті організації. В результаті SWOT-аналізу з'ясувалося, що конкуренція на даному сегменті ринку посилитися, то має бути переглянута стратегія страхової компанії.

Оптимальну структуру капіталу кількісно визначити неможливо. Однак керівництво ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» може знайти приблизне її значення, розраховане на підставі факторів впливу та власного практичного досвіду, яке максимально наближає планову структуру до оптимального значення.

Оптимальну структуру капіталу, тобто співвідношення між позиковими коштами і власним капіталом, можна визначити, користуючись ефектом фінансового важеля (левериджу) (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Ефект фінансового левериджу для ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» за 2016-2019 роки

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Обсяг власного капіталу, тис. грн.	59780	69880	77067	77942	10100	7187	875	18162
Обсяг позикового капіталу, тис. грн.	10738	6502	22842	8399	-4236	16340	-14443	-2339
Загальний обсяг капіталу, тис. грн.	70518	76382	99909	86341	5864	23527	-13568	15823

Структура капіталу								
Власний капітал, %	84,77	91,49	77,14	90,27	6,71	-14,35	13,14	5,50
Позиковий капітал, %	15,23	8,51	22,86	9,73	-6,71	14,35	-13,14	-5,50
Плече фінансового важеля	5,57	10,75	3,37	9,28	5,18	-7,37	5,91	3,71
Коефіцієнт рентабельності активів	1,05	4,83	6,15	0,94	3,78	1,31	-5,21	-0,11
Ставка банківського відсотка, %	21,00	21,00	21,00	21,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ставка податку на прибуток, %	18,00	18,00	18,00	18,00	0,00	0,00	0,00	0,00

З даних табл. 3.4 можна зробити висновок, що структура капіталу ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» в аналізованому періоді є оптимальною, оскільки в структурі капіталу страхової компанії переважає власний капітал над позиковим. Насамперед необхідно відмітити, що найбільша частина в структурі капіталу саме власного спостерігається у 2017 році (91,49%), а найменше у 2018 році – 77,14%.

Протягом 2016-2019 років податковий щит залишається на одному рівні, оскільки ставка податку на прибуток підприємств залишається незмінною – 18%. Однак економічна рентабельність активів, порівняно з нині діючою ставкою кредиту та коефіцієнт фінансової рентабельності не є надто низькими, а отже і ефект фінансового левериджу має додатнє значення.

Таблиця 3.5

Прогноз ефекту фінансового левериджу на 2020 рік

Показник	**Варіант розрахунку**					
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Обсяг власного капіталу, тис. грн	77942	77942	77942	77942	77942	-
Можливий обсяг позикового капіталу, тис. грн.	-	33404	25981	77942	181865	77942
Загальний обсяг капіталу, тис. грн.	77942	111346	103923	155884	259807	77942
Структура капіталу						
Власний капітал, %	100	70	75	50	30	0
Позиковий капітал, %	0	30	25	50	70	100
Коефіцієнт рентабельності активів	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94	0,94
Ставка банківського відсотка, %	24	24	24	24	24	24
Ставка податку на прибуток, %	18	18	18	18	18	18

Сума податку на прибуток, тис. грн.	309,24	309,24	309,24	309,24	309,24	309,24
Обсяг чистого прибутку, тис. грн.	1718	1718	1718	1718	1718	1718
Податковий коректор фінансового левериджу	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
Диференціал фінансового левериджу	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Плече фінансового важеля	0,00	2,33	3,00	1,00	0,43	-
Ефект фінансового левериджу	0,00	1,34	1,72	0,57	0,25	0,00

Підвищення рентабельності власних коштів називають ефектом фінансового левериджу, тобто фінансовий леверидж характеризує ефективність використання позикових коштів, залучених підприємством. Ефект фінансового левериджу відображає рівень рентабельності власного капіталу за різних варіантів структури капіталу.

Згідно даних таблиці можна стверджувати, що страховій компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» недоцільно залучати позикові кошти. Така ситуація викликана порівняно низькою економічною рентабельністю активів та несприятливою ситуацією на ринку позикових коштів. Ситуація, що склалася в страховій компанії відображає позитив ефекту фінансового левериджу, оскільки під час рецесії ефект фінансового важеля набуває додатних значень при незмінній рентабельності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ».

Надмірне нарощення позикових коштів призводить до зростання їх вартості та порушення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Щоб підвищити прибутковість коштів власних, компанії необхідно не тільки залучити, але ще правильно розпорядитися позиковим капіталом. А наскільки вдало це робить керівництво страхової компанії і показав ефект фінансового важеля.

Проаналізувавши дані табл. 3.5 можна сказати, що найвище значення ефекту фінансового левериджу досягається при співвідношенні власного капіталу до позикового 75% / 25% відповідно, і становить 1,72.

Для отримання прибутку страхова компанія ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» розміщує вільні фінансові ресурси на депозити банків та облігації

внутрішньо-державної позики. Зробимо прогноз на розміщення вільних фінансових ресурсів у банківські депозити та облігації строком на 2020 рік.

Вибір банківської установи для вкладення коштів страхової компанії здійснюється з урахуванням мінімізації фінансового ризику на інвестовані кошти страховика та забезпечення максимальної дохідності при інвестуванні коштів на депозитні вклади в банки застосовуватимуться заходи щодо лімітування ризику диверсифікації вкладів. Процес диверсифікації здійснюється шляхом обрання трьох банків для інвестування коштів, які пропонують найбільш вигідні та надійні для страхової компанії депозитні програми.

Аналіз доходів від інвестування коштів на депозитні рахунки банків представлений в табл.3.6.

Таблиця 3.6

Прогноз аналізу доходів від інвестування коштів на депозитні рахунки банків на 2020р.

Банк	Відсоткова ставка, %	Сума внеску, тис. грн	Питома вага в загальній сумі депозитів, %	Майбутня вартість депозиту, тис. грн	Сума нарахованих відсотків, тис. грн
ПАТ «ПУМБ»(загальний)	6,5	10 000	50	10 650	650
ПАТ «ПУМБ»(корпоративний)	9	10 000	50	10 900	900
ПАТ АБ «Укргазбанк»	7	5 000	25	5350	350
АТ «Альфа банк»	6,5	5 000	25	5325	325
Всього		20 000	100	21 575	1 575

При загальній сумі внесків 20 000 тис.грн майбутня вартість депозиту складе 21 575 тис.грн, сума інвестиційного доходу у вигляді нарахованих відсотків становитиме 1 575 тис.грн.

Так, у 2020 році для збільшення інвестиційного прибутку страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» на депозитні рахунки українських банків у наступних обсягах:

− ПАТ АБ «Укргазбанк» 5 000 тис.грн, що складає 25% від загальної суми внесків на депозитні рахунки;

− АТ «Альфа банк» на вклад 5 000 тис.грн, що складає 25% всіх депозитних вкладень;

− ПАТ «ПУМБ» на вклад в сумі 10 000 тис.грн, що складає 50% від загальної суми внесків на депозитні рахунки. Так як банк ПАТ «ПУМБ» має спільного акціонера із страховою компанією ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» та створює спільну фінансову групу, тому банк пропонує для страхової компанії більш вигідні умови. Для юридичних осіб на загальних умовах банк пропонує відсоткову ставку за депозитом на 12 місяців – 6,5%, а для страхової компанії ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» на корпоративних умовах із депозитною ставкою на 2,5% більше (9%). За таких умов майбутня вартість депозиту більша на 250 тис. грн.

У 2020 році заплановано 2 800 тис. грн інвестувати в облігації інших емітентів. Аналіз доходів від інвестування грошових коштів в облігації представлений в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Прогноз аналізу доходів від інвестування коштів в облігації на 2020р.

Банк	Відсоткова ставка, %	Сума внеску, тис. грн	Питома вага в загальній сумі облігацій, %	Майбутня вартість облігацій, тис. грн	Сума нарахованих відсотків, тис. грн
«Кредобанк»	5,2	1 200	42,9	1262,4	62,4
«Сітібанк»	5	750	26,8	787,5	37,5
ПАТ «ПУМБ»	4,9	850	30,3	891,65	41,65
Всього		2 800	100	2 941,55	141,55

За даними табл.3.7 найбільша ставка дохідності 5,2% пропонується по облігаціям банку «Кредобанк» в який заплановано інвестувати 1 200 тис.грн, що складає 42,9% коштів технічних резервів, призначених для інвестування в облігації. В цінні папери «Сітібанк» заплановано інвестувати 750 тис. грн., що складає 26,8% технічних резервів, а в ПАТ «ПУМБ» заплановано інвестувати 30,3% або 850 тис.грн технічних резервів. В цілому від інвестування коштів в

облігації інших емітентів заплановано отримати додатково у 2020 році 141, 55 тис.грн інвестиційного доходу.

В табл. 3.8 представлений план доходів від інвестування коштів страхових резервів страхової компанії у 2020 році.

Таблиця 3.8

План доходів від інвестування страхових технічних резервів на 2020 рік

Вид інвестицій	2020 рік
Середньорічна сума інвестицій, тис. грн.	22 800
Сума інвестицій отримано від:	
банківських вкладів, тис. грн.	1575
облігацій, тис. грн.	141,55
Разом доходів	1716,55
Процент доходу на вкладений капітал	7,5

Так, шляхом розміщення 22 800 тис. грн коштів страхових резервів заплановано отримання страховою компанією ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» інвестиційного доходу в обсязі 1716,55 тис. грн, процент доходу на вкладений капітал складе 7,5%. В тому числі сума доходу, отримана від банківських вкладень становитиме 1575 тис. грн, а облігацій – 141,55 тис. грн.

Отже, будь-яка комерційна діяльність пов'язана з певними ризиками. Якщо вони визначаються структурою джерел капіталу, то належать до групи фінансових ризиків. Найважливішою їх характеристикою є ставлення власні кошти до позикових. Адже залучення зовнішнього фінансування пов'язане з виплатою відсотків за його використання. Тому при негативних економічних показниках (наприклад, при зниженні обсягу продажів, кадрові проблеми та ін.) У компанії може виникнути непосильне боргове навантаження. При цьому збільшиться ціна за додатково залучається капітал.

Висновки до розділу 3

Для ефективного функціонування страховій компанії не достатньо лише мати на балансі фінансові ресурси. Вони мають бути правильно сформовані та використовуватись відповідно до виду діяльності, яким займається страхова компанія. Тобто кошти повинні залучатися на строк довший ніж строк їх корисного використання.

Для того, щоб визначити найкраще співвідношення джерел залучення капіталу необхідно перш за все визначити на які цілі (довго - чи короткострокові) він використовуватиметься або до яких статей активу буде приєднуватись до того як принесе прибуток. Після цього залишається ще одна проблема – які кошти для цього краще використати: власні чи позикові. Проте, якщо у страхової компанії відсутні власні вільні кошти, постає питання, чи доцільно залучати додаткові кошти на платній основі і якщо так, то в якому обсязі.

Побудова системи центрів відповідальності різних типів в операційній діяльності страхової компанії залежить від багатьох факторів – суми використовуваного операційного капіталу, обсягу виробництва і реалізації продукції, організаційно-правової форми діяльності страхової компанії та інших. Тому визначення чисельності і складу центрів відповідальності, які забезпечують управління використанням фінансових ресурсів, вимагає індивідуального дослідження страхової компанії.

Щоб підвищити прибутковість коштів власних, компанії необхідно не тільки залучити, але ще правильно розпорядитися позиковим капіталом. А наскільки вдало це робить керівництво страхової компанії і показав ефект фінансового важеля. Аналіз табл. 3 показав, що найвище значення ефекту фінансового левериджу досягається при співвідношенні власного капіталу до позикового 75% / 25% відповідно, і становить 1,72.

ВИСНОВКИ

За результатами виконаних завдань можна резюмувати наступне:

1. Розкрито сутність фінансових ресурсів страхової компанії та охарактеризувати джерела їх формування. Фінансові ресурси страхової компанії – це сукупність тимчасово вільних коштів, що знаходяться в обігу страхової організації та використовуються для здійснення фінансової, інвестиційної та страхової діяльності.

Фінансові ресурси страхової компанії є неоднорідними, економічний зміст та їх призначення визначають особливості інвестування. Джерелами фінансових ресурсів є власний, залучений та позиковий капітали. Власні фінансові ресурси страхової компанії є показником фінансової стійкості страховика. Їх обсяг має виконувати норму для повного і своєчасного та якісного виконання страхових зобов'язань страхової компанії. Рівень достатності страхової компанії встановлюється внутрішніми та зовнішніми вимогами до платоспроможності страховика. Величина власного капіталу страховика залежить від вимог чинного законодавста та держави до страхової компанії. Щоб мати гарантії з фінансової безпеки величина власного капіталу має бути достатньою, тому її необхідно планувати і контролювати.

2. Розглянуто теоретико-організаційні основи управління фінансовими ресурсами страхової компанії. Організація фінансів страхових компаній – це

способи формування та використання фінансових ресурсів страховика, методи та форми, контроль за обсягом фінансових ресурсів для досягнення поставлених цілей. Завдання страхової компанії є ключовим елементом щодо її стратегії та тактики. У формуванні місії страхової організації має брати участь держава, окреслюючи загальні принципи та тенденції.

Знаходження і ставлення цілі, котра в найбільш узагальненому вигляді представляється як рішення найближчих завдань задач і и довгострокових планів по розвитку страхової справи є одним з найважливіших етапів управління страховою компанією. При цьому слід зазначити, що страхові резерви є фінансовим забезпеченням головної цілі страхової організації, яка обумовлює особливості управління її фінансовими ресурсами.

3. Уточнено науково-методичні підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами страхової компанії. При розробці методики оцінки фінансових ресурсів звертається увага на важливі питання вибору складу показників, що характеризують різні підсумки роботи страхових компаній. Чим різноманітніший є набір показників, тим більш надійнішими будуть висновки стосовно фінансового стану та роботи страхової компанії. Разом з тим, різноманітність нерівнозначних показників робить складніше практичне використання методики. Поділяють показники аналізу на дві групи. Перша група – це основні показники, що характеризують кінцеві результати формування фінансового потоку страхової компанії. Друга – включає показники, що показують основні складові формування фінансових ресурсів страховика. До основних показників відносяться коефіцієнти платоспроможності, коефіцієнти доходів та коефіцієнти витрат.

4. Надано загально-економічну характеристику ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ». ПрАТ «УАСК АСКА–ЖИТТЯ» – страхова компанія, яка зареєстрована 28 березня 1996 року в місті Києві. Фінансовий стан ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» характеризується системою показників, які відображають стан компанії господарювання виконувати свою діяльність на фіксований момент за рахунок власного і позикового капіталу в процесі його кругообігу. Головною метою

фінансової діяльності ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є забезпечення стійкого положення на ринку. Для досягнення такого результату потрібно підтримувати платоспроможність та рентабельність страхової компанії.

5. Оцінено власний капітал ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ». Власний капітал страхової компанії збільшився протягом 2016-2019 років. Зростання частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності страхової компанії і підвищення її резервного позикового потенціалу, тобто здатності компанії залучати позикові кошти на вигідніших умовах, що зумовлює детальніше вивчення питань управління, насамперед, власним капіталом. Зростання показників ліквідності страхової компанії говорить про її спроможність забезпечувати повноту, своєчасність та безперервність виконання усіх грошових зобов'язань страхової компанії.

6. Оцінено використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ»;. ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» є рентабельною компанією стосовно активів. Так зростання активів (інвестицій) протягом 2016-2017 рр. збільшилась від 1,05% до 4,83%. Тобто у 2016 році на 1 грн. активів припадало 1,05 коп. прибутку, при цьому виключно на необоротні активи – 3,43 коп. а на оборотні – 1,52 коп., в 2017 – всього – 4,83 коп., на необоротні 10, на оборотні 9,34 , а у 2018 – 6,15 коп. на всі активи, 6,43 – на необоротні, а на оборотні – 15,05. Протягом аналізованого періоду рентабельність активів знизилась на 0,11%.

Враховуючи те, що компанія є прибутковою, можна говорити безпосередньо про термін окупності активів. Динаміка цих показників свідчить про віддалення чи приближення стану банкрутства. А саме модульне зростання термінів окупності оборотних, необоротних та активів взагалі показує про те, що ПрАТ«УАСК «АСКА-ЖИТТЯ» покращує своє становище та нарощує прибуток.

7. Визначено критерії оптимізації структури фінансових ресурсів страхової компанії. У страхових організацій висока залежність структури фінансових ресурсів від фінансово-інвестиційних факторів, системи державного регулювання. Так, окремі фінансові рішення можуть спричинити відтік капіталу із страхової галузі й у разі надмірного вилучення фінансових ресурсів зробити нестійкими не

тільки окремі страхові компанії, але й страховий ринок у цілому. Тому кожній окремій страховій компанії необхідно ретельніше вивчати показники, пов'язані не тільки з внутрішніми ризиками, але також враховувати вплив зовнішніх ризиків. Для ефективного функціонування страховій компанії не достатньо лише мати на балансі фінансові ресурси. Вони мають бути правильно сформовані та використовуватись відповідно до виду діяльності, яким займається страхова компанія. Тобто кошти повинні залучатися на строк довший ніж строк їх корисного використання.

8. Визначено шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страхової компанії. Необхідна побудова системи в операційній діяльності страхової компанії центрів відповідальності різних, що залежить від багатьох факторів – суми використовуваного операційного капіталу, організаційно-правової форми діяльності страхової компанії, обсягу виробництва і реалізації продукції та інших. Тому такі визначення як чисельності і складу центрів відповідальності, що забезпечують управління використанням фінансових ресурсів, вимагає індивідуального дослідження страхової компанії. Сформовані центри відповідальності страхової компанії керуватися кваліфікованими менеджерами, здатними не тільки забезпечувати виконання встановлених завдань керівництва компанії з використання операційного капіталу, але і розробляти пропозиції по підвищенню ефективності цього використання в рамках контрольованої ними операційної діяльності підрозділів.

9. Проведено планування використання фінансових ресурсів ПрАТ «УАСК «АСКА-ЖИТТЯ». Для підвищення прибутковості власних коштів, компанії необхідно не тільки залучити, але ще правильно розпорядитися позиковим капіталом. А наскільки вдало це робить керівництво страхової компанії показав ефект фінансового важеля, найвище значення ефекту фінансового левериджу досягається при співвідношенні власного капіталу до позикового 75% до 25% відповідно, і становить 1,72, відповідно до проведеного аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ

1. Damodaran A. Damodaran on Valuation. – New York: John Wiley & Sons, 2006. – 757 p.

2. Fedorchuk M. Directions for improving the financial management of the insurance company on the basis of risk management / L. Prystupa, M. Fedorchuk // Corporate Governance: Strategies, Processes, Technology: IV International scientific conference (October 23th, 2020. Leipzig, Germany). Riga, Latvia: "Publishing House "Baltija Publishing", 2020. – p.123-126.

3. Алескерова Ю. Управління капіталом страхових компаній. /Ю. Алескерова, О. Сідак // Інфраструктура ринку. – 2018. – Вип. 18. – С. 300-306.

4. Базилевич В.Д. Страхування: Підручник./ В.Д. Базилевич, К. Базилевич, Р.В. Пікус та ін. / за ред. В.Д. Базилевич / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.

5. Балицька М.В. Роль фінансової стійкості страхових компаній у забезпеченні фінансової стабільності економіки країни / М.В. Балицька // Економіка та держава. – 2016. – № 9. – С. 89-92.

6. Баранов А. Л. Фінанси страхових організацій. Практикум : навч. посіб. / А. Л.Баранов, О. В. Баранова. – К. : КНЕУ, 2012. – 215 с

7. Баранова В.Г. Страховий капітал: проблеми формування / В.Г. Баранова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://91.90.15.82:8080/jspui/bitstream/123456789/173/1/Baranova% 20V.G..pdf.

8. Бердар М. М.Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства / М. М. Бердар // Актуальні проблеми економіки. 2009. – №5. – С.133-138

9. Бойко А. О. Перестрахування як механізм забезпечення фінансової стійкості страхової компанії: дис. канд. екон. наук : 08.00.08 / А. О. Бойко. – Суми, 2011. – 278 с.

10. Бутиріна В.М. Управління фінансовою стійкістю страхових організацій / В.М. Бутиріна, О.К. Литвинова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. - 2016. – № 6. – С. 41-47.

11. Вербовецька С.Г. Формування центрів відповідальності в системі бюджетування підприємства // Економічні науки. – 2011. – №3. – С. 46-49.

12. Гаманкова О. Вплив процесів глобалізації на розвиток ринку страхових послуг України / О. Гаманкова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія : Економіка. – 2006. – Вип. 89. – С. 61-63.

13. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. – КНЕУ, 2007. – 328с

14. Гензера О.О. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку в Україні / О.О. Гензера, Н.А. Хрущ // Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : Збірник наукових праць молодих вчених та студентів. Том 2 / ред. кол. : Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та інші (відп. ред. Н. А. Хрущ). – Хмельницький : ХНУ, 2016. – С. 23-27.

15. Говорушко Т.А. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011 – 376 с.

16. Заволока Л. О. Впровадження та гармонізація європейських стандартів в системі українського страхування / Л. О. Заволока, В. В. Задорожна // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. – № 4/1. – С. 35-38.

17. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про страхування» // Урядовий кур'єр. – 2013. – 65-78 с.

18. Законодавство України про страхування // Збірник нормативних актів. – К.: Атіка, 1999. – 464-470 с.

19. Іванюк І. С Теоретичні підходи до визначення категорії “фінансова стійкість страхової компанії” / І. С Іванюк, Д. С Маруженко // Фінанси України. – 2006. – № 11. – С. 77-89.

20. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152с.: іл.. – Бібліогр.: с.142-144.

21. Клепікова О. А. Аналіз головних показників фінансової стійкості страхової компанії з використання імітаційного моделювання / О. А. Клепікова, С. О. Поліщук, О. А. Сарамков, Д.В Нечай // Вісник Харківського національного університету імені Каразіна. Серія «Економічна». – 2019. – Вип. 96. – С. 80-94.

22. Кнейслер О.В. Методологія класифікації фінансових потоків страхових компаній / О.В. Кнейслер // Економічний аналіз. – 2015. – Т. 20. – С. 157-163.

23. Кнейслер О.В. Формування системи управління фінансовими потоками страхових компаній / О.В. Кнейслер // Схід. – 2015. – № 5. – С. 55-59.

24. Кривцун І.М. Дослідження тенденцій розвитку страхового ринку / І. М. Кривцун // Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 26. https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Krivtsun-I.-M..pdf

25. Кузнецова А. Я. Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності: Монографія / Інститут економічного прогнозування НАН України. – Л.: Львів, банків, ін-т НБУ, 2005. – 367с.

26. Кулина Г. Теоретико-методичні засади оцінювання платоспроможності страхових компаній / Г. Кулина // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип 5. – С. 885-889.

27. Майданченко І.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній - шлях до економічного зростання // Науково-технічна інформація. – 2006. – №3. – С. 41-44.

28. Майорова Т.В. Інвестування: практикум / Т. В. Майорова, В. І. Максимович, С. В. Урванцева. – К. : КНЕУ, 2012. – 577 с.

29. Мурашко О. В. Технічні резерви та їх роль у забезпеченні фінансової надійності страхової компанії : дисертація на здобуття ступеня кандидата економічних наук 08.04.01 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// economy–lib.com/tehnicheskie–rezervy–i–ih–rol–v–obespechenii–fi nansovoy–nadezhnosti–strahovoy–kompanii

30. Нагайчук Н. Г. Інвестиційний потенціал страхового ринку України / Н. Г. Нагайчук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2014. – Вип. 38. – С. 205-212.

31. Нагайчук Н. Г. Фінанси страхових компаній: навч. посіб. / Н. Г. Нагайчук, О. О. Гончаренко. – К. : УБС НБУ, 2010. – 527 с.

32. Нагайчук Н.Г. Оцінка вартості капіталу страховика// Економіка і регіон №1(20) – 2009-ПолтНТУ – С. 205-212.

33. Нагайчук Н.Г. Теоретичні підходи до визначення змісту поняття «фінанси страхових організацій» / Н.Г. Нагайчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2010.-№11. – С. 32-35.

34. Нагайчук Н.Г. Управління капіталом страхової компанії // Фінанси України. – 2008. – № 11– С.106-116

35. Налукова Н. І. Фінансова діяльність страховика: концептуальні засади теорії і практики / Н.І. Налукова, М.П. Бадида // Світ фінансів. – 2015. – № 2. – С. 105-117.

36. Нестерова Д. Фінансові ресурси страхових організацій та напрями їх розміщення / Д. Нестерова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Економіка». – 2013. – № 12 (153). – С. 71-75.

37. Опарін В. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення / В.Опарін // Вісник Національного банку України – 2000,- №5. – С 26-31.

38. Опешко Н.С. Управління достатністю капіталу страхових компаній : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к. е. н. : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Н.С. Опешко. – К. : 2016. – 20 с.

39. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua

40. Офіційний сайт страхової компанії ПрАТ «УАСК АСКА – ЖИТТЯ», структура інвестиційного портфеля за даними фінансової звітності компанії за 2016 – І півр.2019рр.:[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://planetlife.com.ua/index.php?id=18

41. Пікус Р.В. Фінансова стійкість страхової організації та джерела її забезпечення / Р.В. Пікус, М.В. Балицька // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2016. – № 3 (180). – С. 6-10.

42. Піратовський Г.Л. Страховий бізнес: управління розвитком / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2006. – 253 с.

43. Плиса В.Й. Управління фінансовою стійкістю страховика // Фінанси України. – 2001. – № 9. – С.136-142

44. Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування іншими, ніж страхування життя, затверджені Розпорядженням Держфінпослуг від 17.12.2010 № 3104 (зі змінами і доповненнями)

45. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96- ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

46. Самошкіна І. Д. Особливості формування резервів страхових компаній / І. Д. Самошкіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип 5. – С. 786-789.

47. Світлична О.С. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос./ О.С. Світлична, Н.М. Сташкевич. – Одеса: Атлант, 2015 – 238 с.

48. Соболь Р.Г. Методологія управління фінансовою стійкістю страховика/ Теорія та практика державного управління. – 2010. – С. 140-146.

49. Страхові послуги ПРАТ ПрАТ «УАСК АСКА-ЖИТТЯ»» [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://insk.com.ua/uk /

50. Супрун А.А. Організація фінансового менеджменту страхових компаній в умовах економічної нестабільності /А.А. Супрун // Фінанси. Облік і аудит. – 2010. - №16. – С.152.

51. Супрун Н. В. Управління капіталом страхових компаній // Економіка: проблеми теорії та практики. – Д., 2009 – Вип.250, т.9. – С.2259-2268

52. Сушко Р.В., Ретинський А.А. Оцінка результатів діяльності страхових компаній// Фінанси України. – 2002. – № 6. – С.127-132

53. Ткаченко Н.В. Державне регулювання платоспроможності страхових компаній // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 2, Т.2

54. Ткаченко Н.В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика : монографія / Н.В. Ткаченко. – Черкаси: «Черкаський ЦНТЕІ», 2009. – 570 с.

55. Ткаченко Н.В. Страхування. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К,2007. – 376 с.

56. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навч. посіб. (друге видання, перероблене і доповнене) / Л.О. Омелянович, О.З. Чайковська, Г.Є. Долматова, О.В. Іванова, А.Ф. Кононенко, І.І. Канєєва, О.В. Гладкова, Г.М. Александрова – Донецьк.: ДонНУЕТ, .2008. – 281 с.

57. Фінансова звітність страхової компанії ПрАТ «УАСК АСКА – ЖИТТЯ» за 2018 рік: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aska-life.com.ua/docs/zvit2013.pdf

58. Харченко Н.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній / Н.В.Харченко // Фінанси України. – 2006. – №7.

59. Шевчук О. В., Фастунов В.О. Управління фінансовими ресурсами страхових компаній //Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 2(20)

60. Шевчук О.В. Управління фінансовими ресурсами страховика / О.В. Шевчук // Економічний вісник Донбасу. – 2014. – № 2. – С. 116-126.

61. Ширінян Л.В. Фінансова стійкість страхових компаній та шляхи її забезпечення/ Л.В. Ширінян // Монографія // Харк. нац. ун – т ім. В.Н. Каразіна. – Харків, 2007. – 225 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимогидо фінансової
звітності»

			КОДИ
			31 грудня 2017 р.
	Дата (рік, місяць, число)		
	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯ АСКА - ЖИТТЯ"	за ЄДРПОУ	24309647
Підприємство			8038900000
Територія	Київ	за КОАТУУ	96220
Організаційно-правова форма господарювання	Недержавне страхування	за КОПФГ	65.11
Вид економічної діяльності	Страхування життя	за КВЕД	0F36FCB6F85FF858593235E4F3DF29D3F3974C2B

Середня кількість працівників	57	Контрольна сума
	03186 КИЇВ,	
	Авіаконструктора Антонова, буд.5 044 492-84-92 ,492-	
Адреса, телефон	84-92	
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		

БАЛАНС

(Звіт про фінансовий стан)на
31 грудня 2017 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	545	596
первісна вартість	1001	1022	1142
накопичена амортизація	1002	477	546
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	21095	21931
первісна вартість	1011	32310	34446
знос	1012	11215	12515
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	43806	36491
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	31782
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	65446	90800
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	51	52
Виробничі запаси	1101	51	52
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	114	53
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1345	678
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36010	842
Поточні фінансові інвестиції	1160	29903	39359
Гроші та їх еквіваленти	1165	80069	56032
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	80069	56032
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	271	202
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	271	202
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	147763	97218
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	213209	188018
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	19385	19385
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	20809	20787
Додатковий капітал	1410	1	1
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	19585	29707
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	59780	69880
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1038	1261
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	141653	110375
у тому числі:резерв довгострокових зобов'язань	1531	42086	33728
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	99567	76647
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	142691	111636

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	21	8
розрахунками з бюджетом	1620	2236	4364
у тому числі з податку на прибуток	1621	2198	4330
розрахунками зі страхування	1625	23	45
розрахунками з оплати праці	1630	206	181
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	192	141
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	8060	1763
Усього за розділом III	1695	10738	6502
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	213209	188018

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

Страховик	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯ АСКА - ЖИТТЯ"
Ідентифікаційний код	24309647
Місцезнаходження	03186 КИЇВ, Авіаконструктора Антонова, буд.5
Телефон	044 492-84-92 ,492-84-92

Декларація - Розділ 1. Загальні показники діяльності страховиків із страхування таперестрахування

Показники	Код рядка	Наростаючим підсумком з початку календарного року
1	**2**	**3**
Страхові платежі	10	296491
У тому числі:		
від страхувальників-нерезидентів	11	0
від перестрахувальників	12	0
у тому числі від перестрахувальників-нерезидентів	13	0
Частки страхових платежів, що сплачуються перестраховикам	20	185
У тому числі перестраховикам-нерезидентам	21	185
Страхові виплати	30	28093
У тому числі нерезидентам	31	0
з них перестрахувальникам	32	0
Частки страхових виплат, що отримуються від перестраховиків	40	0
У тому числі від перестраховиків-нерезидентів	41	0
Кількість договорів страхування, відповідальність за якими перестрахована у перестраховиків-нерезидентів	50	683
Кількість договорів перестрахування, за якими у нерезидентів перестраховується ризик невиконання частини обов'язків	60	683
У тому числі укладених за посередництвом страхових або перестрахових брокерів	61	0

Декларація - Розділ 2. Основні відомості про операції перестрахування.

1) Загальні відомості про перестраховиків-нерезидентів

Назва перестраховика-нерезидента	Місцезнаходження перестраховика-нерезидента	Документ на право провадження страхової (перестрахової) діяльності, найменування органу, що видав документ, реєстраційний або бланковий номер, дата видачі та термін дії документа	Обсяг частини страхової відповідальності, що перестраховується у перестраховиків-нерезидентів	Частки страхових платежів, що сплачуються перестраховикам-нерезидентам	Частки страхових виплат, що отримуються від перестраховиків-нерезидентів	Назва страхового або перестрахового брокера, реєстраційний номер свідоцтва про включення його до відповідного державного реєстру
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Усього:	**X**	**X**	**86182**	**185**	**0**	**X**
General Reinsurance AG (Німеччина)	Theodor-Heuss-Ring 11, 50668, Кельн, Німеччина	HRB 773 Реєстрація 08.04.1846р., орган, що видав документ- Handelsregister B des Amtsgerichts Koeln	86182	185	0	

2) Основна інформація про об'єкт страхування та страхові ризики, які перестраховувались у нерезидентів

Вид страхування	Номер договору страхування та дата його укладення	Стисла характеристика об'єкта страхування та страхових ризиків	
		об'єкт страхування	страхові ризики
1	**2**	**3**	**4**
Добровільне страхування			
01.01 - страхування життя	без номеру від 20.10.2005	життя	смерть, наслідки нещасного випадку, інвалідність
Обов'язкове страхування			

Керівник _____ Пантова Олена Борисівна

М.П. (підпис)

Данилова Ірина Леонідівна

Головний бухгалтер _____

(підпис)

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО"УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯ АСКА - ЖИТТЯ"

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)за 2017 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	296306	180559
Чисті зароблені страхові премії	2010	296306	180559
Премії підписані, валова сума	2011	296491	180837
Премії, передані у перестрахування	2012	185	278
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3102	2164
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	28164	33980
Валовий:			
прибуток	2090	265040	144415
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	8358	10012
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	22851	8158
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	22920	8266
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	69	108
Інші операційні доходи	2120	992	837
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	7086	7982
Витрати на збут	2150	276018	162308
Інші операційні витрати	2180	7868	5496
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	6771	5133
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	6269	0
збиток	2195	0	12364
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	14534	21397
Інші доходи	2240	1381	619
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	0	0

Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	673	408
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	21511	9244
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	12427	7001
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	9084	2243
збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1016	1816
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1016	1816
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-1038	327
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2054	1489
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	11138	3732
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	555	1538
Витрати на оплату праці	2505	5956	6003
Відрахування на соціальні заходи	2510	1251	1218
Амортизація	2515	914	837
Інші операційні витрати	2520	282296	148020
Разом	2550	290972	157616
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2017 р.
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯАСКА - ЖИТТЯ"	
за ЄДРПОУ	24309647

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)за 2017 рік

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	0	0
Повернення податків і зборів	3005	103	93
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	364	304
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	296072	180571
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	7	0
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	3312	3454
Праці	3105	4748	4746
Відрахувань на соціальні заходи	3110	1269	1217
Зобов'язань з податків і зборів	3115	14647	8362
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	10295	3258
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	0	0
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0

Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	306901	183074
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-34331	-19885
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	12196	32281
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	15162	19946
дивідендів	3220	38	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	601	400
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	166	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	17909	36143
необоротних активів	3260	0	0
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	355	1335
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	6820
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	9899	8329
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	0	0
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	0	0
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-24432	-11556
Залишок коштів на початок року	3405	80069	91599
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	395	26

Залишок коштів на кінець року	3415	56032	80069

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

за 2017 рік

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Всього
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
Залишок на початок року	4000	19385	20809	1	0	19585	0	0	0	59780
Коригування: Зміна облікової політики	4005	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Виправлення помилок	4010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни	4090	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Скоригований залишок на початок року	4095	19385	20809	1	0	19585	0	0	0	59780
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	0	0	0	0	9084	0	0	0	9084
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	0	-22	0	0	1038	0	0	0	1016
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	0	1239	0	0	1038	0	0	0	2277
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	4113	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід	4116	0	-1261	0	0	0	0	0	0	-1261
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Внески учасників:							
Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	
Вилучення капіталу:							
Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	
Разом змін у капіталі	4295	0	-22	0	0	10122	
Залишок на кінець року	4300	19385	20787	1	0	29707	

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

	КОДИ
	31 грудня 2019 р.
Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги	до фінансової звітності»
	24309647
Організаційно-правова форма господарювання: Недержавне страхування	8038900000
за КОПФГ: Страхування життя	96220
Вид економічної діяльності	за КВЕД: 65.11
	A6F09687B5D615B2A2C3D80BCA632762449FADB6
Середня кількість працівників: 63	Контрольна сума

Адреса, телефон: 03186 КИЇВ, Авіаконструктора Антонова, буд.5

044 492-84-92 , 492-84-92

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

БАЛАНС

(Звіт про фінансовий стан)на
31 грудня 2019 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	623	652
первісна вартість	1001	1258	1403
накопичена амортизація	1002	635	751
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	22713	22961
первісна вартість	1011	36813	38482
знос	1012	14100	15521
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:які обліковуються за методом участі в капіталі інших	1030	0	0

підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	23701	27183
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	27513	27026
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	74550	77822
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	65	85
Виробничі запаси	1101	65	85
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	108	87
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	930	1278
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	440	402
Поточні фінансові інвестиції	1160	54510	30796
Гроші та їх еквіваленти	1165	57849	71303
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	57849	71303
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	279	1359
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	279	1359
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	114181	105310
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	188731	183132
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	19385	19385
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	5477	4641

Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52204	53922
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	77067	77942
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1508	1663
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	87314	95128
у тому числі:резерв довгострокових зобов'язань	1531	33038	35687
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	54276	59441
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	88822	96791
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	20	76
розрахунками з бюджетом	1620	4968	3909
у тому числі з податку на прибуток	1621	4921	3884
розрахунками зі страхування	1625	29	42
розрахунками з оплати праці	1630	241	120
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	67	146
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	17517	4099
Усього за розділом III	1695	22842	8399

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,	1700	0	0
утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	188731	183132

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2019 р.
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯАСКА - ЖИТТЯ"	
за ЄДРПОУ	24309647

Підприємство

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)за 2019 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	383638	500671
Чисті зароблені страхові премії	2010	383638	500671
Премії підписані, валова сума	2011	383787	500897
Премії, передані у перестрахування	2012	149	226
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	5530	3952
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	6180	25233
Валовий:			
прибуток	2090	371928	471486
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-889	690
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-4085	22448
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-5165	22371
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	1080	77
Інші операційні доходи	2120	544	930
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	10461	8839
Витрати на збут	2150	355590	467606
Інші операційні витрати	2180	1667	5367
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-356	-4267
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	13742
збиток	2195	220	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	16267	20274

Інші доходи	2240	1352	241
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	3350	3047
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	1763
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	14049	29447
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	12331	17847
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1718	11600
збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	708	1125
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-1544	-5538
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-836	-4413
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-836	-4413
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	882	7187
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	420	617
Витрати на оплату праці	2505	9788	7276
Відрахування на соціальні заходи	2510	2037	1498
Амортизація	2515	1097	1051
Інші операційні витрати	2520	359350	448232
Разом	2550	372692	458674
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

КОДИ
31 грудня 2019 р.
24309647

Дата (рік, місяць, число)

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНСЬКА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯАСКА - ЖИТТЯ"

Підприємство

за ЄДРПОУ

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)за 2019 рік

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	**2**	**3**	**4**
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	0	0
Повернення податків і зборів	3005	172	70
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	497	444
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	383176	500123
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1761	10
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	4021	4147
Праці	3105	7754	5737
Відрахувань на соціальні заходи	3110	2043	1487
Зобов'язань з податків і зборів	3115	15863	21618
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	13368	17256
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	0	0
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0

Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0	0
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0	0
Інші витрачання	3190	374300	473347
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-18375	-5689
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	21579	3105
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	15917	15257
дивідендів	3220	0	4763
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	91	867
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	71786	22720
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	76674	38292
необоротних активів	3260	0	0
Виплати за деривативами	3270	0	0
Витрачання на надання позик	3275	380	775
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	0	0
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	32319	7645
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	131	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	0	0
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	0	0
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	0	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0	0
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	131	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	14075	1956
Залишок коштів на початок року	3405	57849	56032
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-621	-139
Залишок коштів на кінець року	3415	71303	57849

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Всього
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
Залишок на початок року	4000	19385	5477	1	0	52204	0	0	0	77067
Коригування: Зміна облікової політики	4005	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Виправлення помилок	4010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни	4090	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Скоригований залишок на початок року	4095	19385	5477	1	0	52204	0	0	0	77067
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	0	0	0	0	1718	0	0	0	1718
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	0	-836	0	0	0	0	0	0	-836
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	0	708	0	0	0	0	0	0	708
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	0	-1544	0	0	0	0	0	0	-1544
Накопичені курсові різниці	4113	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід	4116	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	-836	0	0	1718	0	0	0	882
Залишок на кінець року	4300	19385	4641	1	0	53922	0	0	0	77949

Керівник Пантова Олена Борисівна _____
(підпис)

Головний бухгалтер Данилова Ірина Леонідівна _____
(підпис)